

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU
OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI
GMINY JASIENIEC

SPIS TREŚCI

1. Słowniczek pojęć	3
2. Charakterystyka Gminy Jasieniec	4
2.1 Informacje podstawowe	4
2.2 Zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Jasieniec	5
3. Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	8
3.1 Metodyka prac przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Jasieniec	8
3.2 Podział Gminy Jasieniec na jednostki analityczne	11
3.1 Wybór wskaźników służących dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych	13
4. Analiza wskaźnikowa Gminy Jasieniec	17
3.2 Sfera społeczna	17
3.3 Sfera gospodarcza	34
3.4 Sfera środowiskowa	36
3.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	40
3.6 Sfera techniczna	42
5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	44
6. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	46

1. Słowniczek pojęć

REWITALIZACJA – rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji¹.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego możliwe jest tylko w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska².

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic³.

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r. poz. 485).

² J. w.

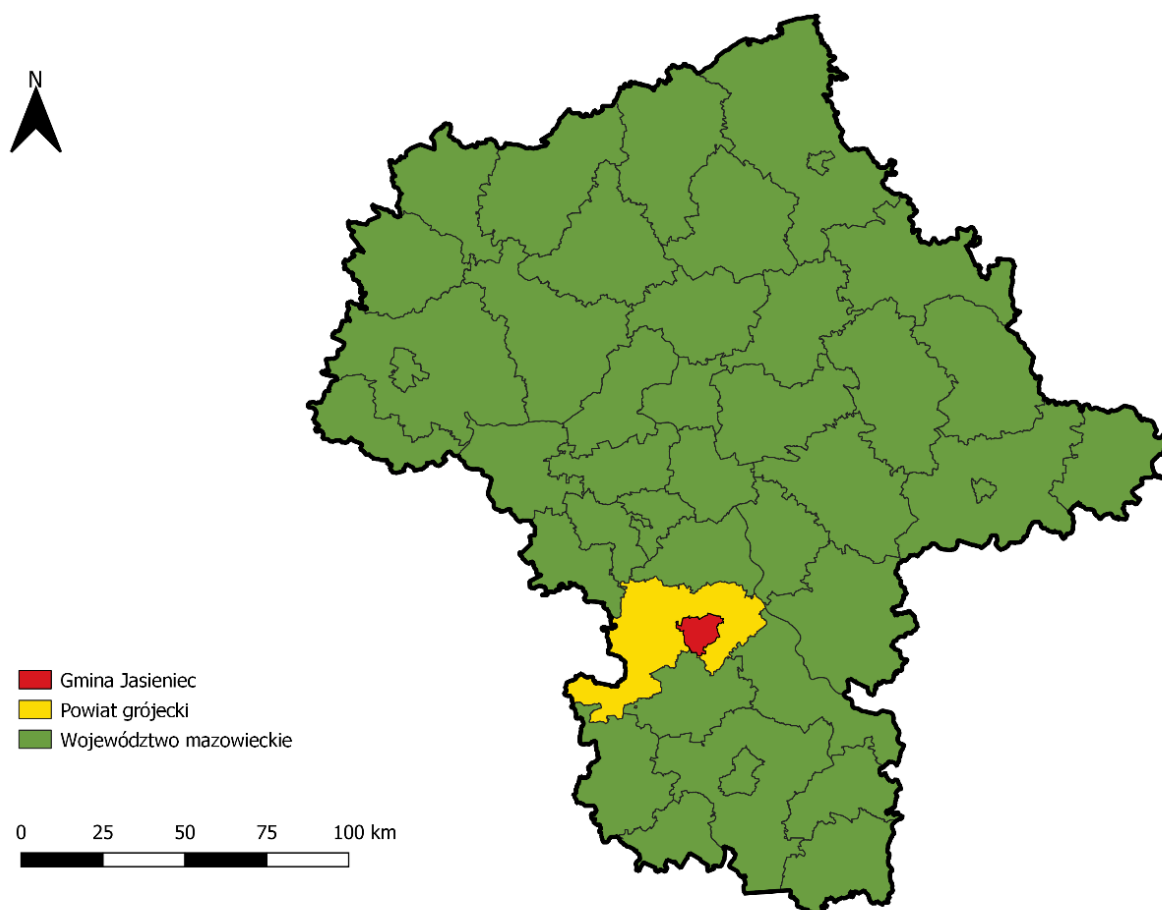
³ J. w.

2. Charakterystyka Gminy Jasieniec

2.1 Informacje podstawowe

Jasieniec jest Gminą wiejską, położoną w południowo-wschodniej części powiatu grójeckiego, w województwie mazowieckim. Powierzchnia Gminy wynosi 108 km², co stanowi 8,52% powierzchni powiatu grójeckiego. Obszar Gminy charakteryzuje się typowo rolniczą strukturą, około 84% jej powierzchni pokrywają użytki rolne, a około 11% lasy. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią około 2% powierzchni Gminy. Dogodne warunki klimatyczne i glebowe sprawiły, iż główną funkcją Gminy jest rolnictwo. Z uwagi na przynależność jednostki do grójeckiego rejonu sadowniczego, nazywa się ją „Gminą kwitnących jabłoni i wiśni”.

Według danych pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego, w 2021 roku Gminę Jasieniec zamieszkiwało 5297 osób, a gęstość zaludnienia wynosiła 49 os./km².



Rysunek 1 Położenie Gminy Jasieniec na tle powiatu grójeckiego i województwa mazowieckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Gmina Jasieniec graniczy z miejsko-wiejskimi gminami powiatu grójeckiego: Grójcem, Mogielnicą, Nowym Miastem nad Pilicą, Warką oraz z gminami wiejskimi: Belskiem Dużym, Błędowem, Chynowem, Goszczynem i Pniewami.

W skład Gminy wchodzi 36 miejscowości, które łączą się w 31 sołectw: Alfonsowo, Boglewice, Bronisławów, Czachów, Franciszków, Gniejewice, Gołębiów, Gośniewice (dawna siedziba Gminy), Ignaców, Jasieniec, Koziegłowy, Kurczowa Wieś, Leżne, Łychów, Łychowska Wola, Miedzechów, Miedzechów Nowy, Olszany, Orzechowo, Osiny, Przydróżek, Ryszki, Rytomoczydła, Stefanków, Turowice, Turowice Kolonia, Tworki, Warpęsy, Wierzchownia, Wola Boglewska, Zbrosza Duża.

2.2 Zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Jasieniec

Dokumentem strategicznym regionu, w którym ujęto kierunki polityki prowadzonej przez samorząd województwa mazowieckiego jest Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. W Strategii zidentyfikowano obszary strategicznej interwencji (OSI), w których występują problemy będące barierą rozwoju regionu. W dokumencie wyznaczono dwa typy OSI: problemowe (podregiony NUTS3) oraz bieguny wzrostu (miejskie obszary funkcjonalne). Gmina Jasieniec położona jest w obszarze bieguna wzrostu miasta subregionalnego, którym jest Żyrardów. Ponadto Gmina należy do struktur Żyrardowskiego Obszaru Funkcjonalnego, dzięki czemu została uwzględniona w Planie Działań Innego Instrumentu Terytorialnego Żyrardowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027. Do najważniejszych projektów przewidzianych w w/w dokumencie zalicza się: poprawę jakości sieci drogowej na terenie Gminy Jasieniec, rozbudowę sieci wodociągowej wraz z modernizacją istniejących oraz budowę nowych stacji uzdatniania wody w Gminie Jasieniec, przebudowę Urzędu Gminy Jasieniec, modernizację i rozbudowę budynków GSP ZOZ Jasieniec, funkcjonalne zagospodarowanie gminnego terenu rekreacyjnego nad stawami w Jasieńcu oraz budowę Jasienieckiego Ośrodka Kultury, a także budowę sali gimnastycznej na terenie Szkoły Podstawowej w Zbroszy Dużej.

Nadrzędnym dokumentem planistycznym Gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (zwane dalej Studium). Dla Gminy Jasieniec Studium przyjęte zostało uchwałą Nr VIII/61/99 Rady Gminy Jasieniec z dnia 25 października 1999 r. Podstawowym narzędziem regulacji zagospodarowania przestrzennego są akty prawa miejscowego – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, przyjmowane w formie uchwały Rady Gminy. Ich celem jest określenie przeznaczenia, warunków zagospodarowania oraz zabudowy terenu. Łączna powierzchnia planów miejscowych na terenie Gminy Jasieniec zajmuje 939,52 ha, co stanowi zaledwie 8,67% jej powierzchni. Obecnie na obszarze Gminy funkcjonuje 7 planów miejscowych, z czego 1 sporządzony został na podstawie nieaktualnej już ustawy z 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym. Strukturę przeznaczenia terenów w obowiązujących planach miejscowych tworzy: około 58% terenów rolniczych, około 26% terenów zabudowanych, około 5,5% terenów powierzchniowej eksploatacji oraz około 3,8% terenów dróg i parkingów.

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym, a także plany inwestycyjne opierać powinny się w głównej mierze na miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dzięki temu możliwe jest utrzymanie w Gminie ładu przestrzennego oraz prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej ograniczając możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji zabudowy

i inwestycji. W przypadku braku planu miejscowego, zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503) obowiązują dwie procedury: uzyskanie decyzji administracyjnej o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub uzyskanie decyzji administracyjnej o warunkach zabudowy. W 2020 roku w Gminie Jasieniec wydano 31 decyzji o warunkach zabudowy, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dało wynik 5,79. Na przestrzeni lat 2016-2020 zauważalny był spadek liczby wydawanych decyzji, choć wskaźnik utrzymywał się na wyższym poziomie porównaniu do średniej powiatu.

Tabela 1 Liczba wydanych decyzji administracyjnych Gminy Jasieniec na tle powiatu grójeckiego

		2016	2017	2018	2019	2020
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	Jasieniec	55	46	49	35	31
	powiat	819	545	582	480	534
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Jasieniec	10,22	8,56	9,13	6,51	5,79
	powiat	8,31	5,52	5,91	4,88	5,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Jasieniec położona jest pomiędzy dwoma największymi ośrodkami miejskimi województwa mazowieckiego jakimi są Warszawa i Radom. Komunikacja transportowa między miastami możliwa jest drogą krajową nr 7 relacji Warszawa-Kraków, która przebiega w pobliżu granicy Gminy. System transportowo-komunikacyjny w Gminie Jasieniec tworzą drogi gminne, powiatowe oraz wojewódzkie. Drogi gminne składają się z 22 odcinków dróg i około 64% są drogami utwardzonymi. Drogi o nawierzchni nieutwardzonej obsługują drogi wewnętrzne, dojazdowe do posesji oraz dojazdowe do terenów rolnych i leśnych. Sieć dróg, a także możliwości komunikacji transportowej z innymi ośrodkami mają duży wpływ na rozwój funkcjonalno-przestrzenny Gminy.

W granicach Gminy Jasieniec nie został zlokalizowany żaden szlak kolejowy. Najbliższe stacje przesiadkowe znajdują się w odległości około 10 km od Gminy, w miejscowościach: Gośniewice, Michalczew (trasa relacji Warszawa Wschodnia – Skarżysko Kamienna). Siedziba Gminy znajduje się w odległości ok 60 km od Lotniska Chopina w Warszawie. W Gminie Baranów, położonej o około 70 km od Gminy Jasieniec, planowana jest budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK), czego skutkiem będzie utworzenie szybkiej trakcji kolei również na terenie Gminy Jasieniec. Obecnie znane są 3 warianty przebiegu trasy nr 88 relacji Grójec – Warka. Ze względu na dużą ingerencję w istniejące i planowane zabudowania, sieci dróg, infrastrukturę techniczną oraz lasy i uprawy rolnicze, żaden z nich nie został pozytywnie przyjęty przez mieszkańców Gminy.

Na terenie Gminy nie objęto ochroną prawną żadnych obszarów, zgodnie z wymogami ustawy o ochronie przyrody, a cała jej powierzchnia znajduje się poza korytarzami ekologicznymi o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. Ochronie podlegają zlokalizowane w jej granicach pomniki przyrody: jesion wyniosły, modrzew polski, grupa 5 dębów szypułkowych i 1 buk pospolity.

W strukturze użytkowania gruntów Gminy Jasieniec przeważają grunty orne, które stanowią około 44% powierzchni Gminy (4 528 ha). W dalszej kolejności dużą powierzchnię zajmują sady – około 26% ogólnej powierzchni (2702 ha). Sadownictwo, jest uznawane za dziedzictwo kulturowe Gminy, ponieważ już od XIX i XX wieku zakładano na jej terenie sady handlowe. Do obecnych upraw sadowniczych zalicza się głównie wiśnie, jabłka (w tym jabłka grójeckie) i truskawki. Jak wcześniej wspomniano, Gminę charakteryzuje niska lesistość - około 11% (1150ha). Lasy Państwowe na terenie Gminy, przynależą administracyjnie do Nadleśnictwa Grójec (Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu). W drodze porozumienia Nadleśnictwo sprawuje nadzór również nad lasami prywatnymi. Sieć rzeczna Gminy stanowią rzeki Czarna (dopływ Wisły) oraz Kraska (dopływ rzeki Jeziorki). Wodami stojącymi, znajdującymi się w granicach Gminy, są niewielkie zbiorniki wodne w zlokalizowane w miejscowościach Jasieniec, Wola Boglewska i Olszany. W Olszanach powstanie zbiorników wodnych związane było z wydobywaniem na tamtejszych terenach kruszyw naturalnych. Na terenie Gminy nie stwierdzono zagrożenia powodziowego. Szczegółową strukturę użytkowania gruntów na terenie Gminy Jasieniec przedstawiają poniżej tabela.

Tabela 2 Szczegółowa struktura użytkowania obszarów na terenie Gminy Jasieniec

Rodzaj użytkowania gruntu	Powierzchnia (ha)
grunty orne	4 528
sady	2 702
łąki trwałe	689
pastwiska trwałe	592
grunty rolne zabudowane	310
grunty pod stawami	3
grunty pod rowami	50
las	1150
grunty zadrzewione i zakrzewione	56
grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	18
tereny mieszkaniowe	4
inne tereny zabudowane	3
tereny komunikacyjne - drogi	211
wody powierzchniowe płynące	14
wody powierzchniowe stojące	4
nieużytki	72
tereny różne	13

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Jasieniec na lata 2021-2024.



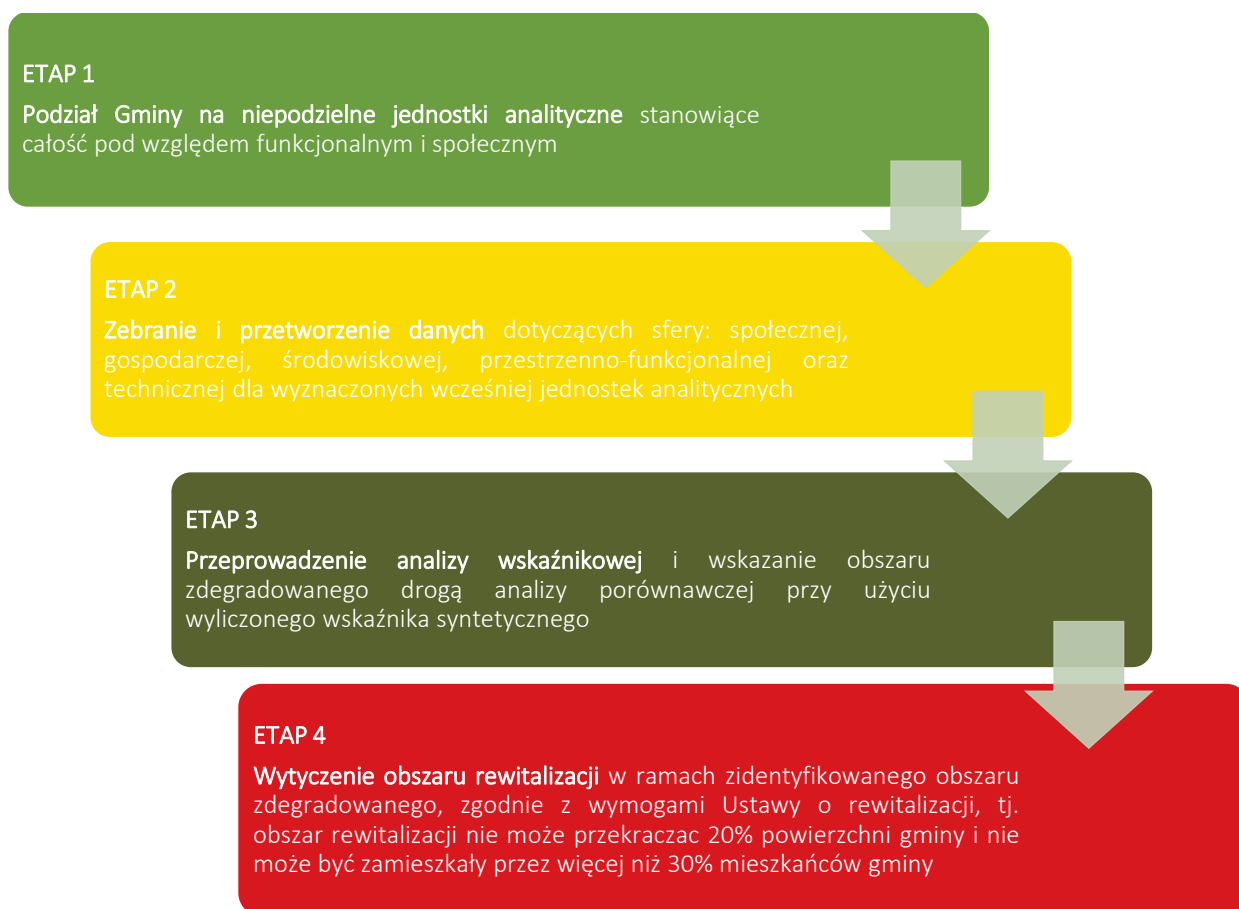
3. Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

3.1 Metodyka prac przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Jasieniec

ETAPY PRAC

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Jasieniec oraz zawarta w niej procedura delimitacji, opracowana została w sposób spełniający wymogi *Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485.,) dalej: *ustawa o rewitalizacji*. Podczas opracowywania procedury delimitacji, korzystano także z wytycznych i rekomendacji zawartych w publikacji „Delimitacja – krok po kroku” zrealizowanej przez zespół pracowników Instytutu Rozwoju Miast pod redakcją Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa⁴.

Przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji na terenie Gminy Jasieniec metodyka, zakładała czteroetapowy system pracy, który przedstawiony został na poniższej grafice.



⁴ Opracowanie zrealizowane przez Instytut Rozwoju Miast na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Departamentu Polityki Przestrzennej w ramach umowy nr DPP-U-POWER-173/16, której przedmiotem było: Opracowanie merytoryczne publikacji z zakresu diagnozy i delimitacji obszarów zdegradowanych, ISBN 978-83-7610-653-3

METODA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO PRZY UŻYCIU WSKAŹNIKA SYNTETYCZNEGO

Z uwagi na fakt, że dobrane wskaźniki przedstawiane są w różnych jednostkach i przedziałach, ich porównywanie oparte na jednowymiarowych zasadach statystycznych pozostaje utrudnione. W przypadku analizy zjawisk złożonych, które opisuje się więcej niż jedną zmienną, pojawiają się problemy, jakie nie występują w analizach prostych dla jednej zmiennej.

Dlatego też, podstawą analizy wielowymiarowej jest **wskaźnik syntetyczny**, który pozwala na porównanie poszczególnych mierników i otrzymanie jednego wskaźnika poziomu rozwoju obszaru. Jest to możliwe dzięki standaryzacji różnych zmiennych niezależnie od ich rodzaju, znaku, wielkości i jednostek.

Standaryzacja danych służy sprowadzeniu zmiennych o różnej wartości i jednostkach do wzajemnej porównywalności. Wiąże się ona również z ustaleniem kierunku wpływu każdego ze wskaźników, czyli określeniem czy dany wskaźnik jest stymulantą, czy destymulantą. W przypadku stymulanty, wzrost wskaźnika oznacza pozytywny rezultat dla badanego zjawiska, natomiast w przypadku destymulanty – wzrost wartości zmiennej świadczy negatywnie o zjawisku.

Z tego względu, w celu standaryzacji wskaźników posłużono się metodą wyrażoną wzorem:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}, \text{ gdy zmienna jest stymulantą lub}$$

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j} * (-1), \text{ gdy zmienna jest destymulantą,}$$

gdzie:

t_{ij} – standaryzowana wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,

$\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,

s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j .

W ten sposób wartości większe od średniej dla całej Gminy po standaryzacji będą przyjmowały wartość dodatnią (korzystniejszą dla danej jednostki analitycznej), natomiast wartości mniejsze od średniej – wartość ujemną (niekorzystną dla danej jednostki analitycznej). Im niższa jest

wartość standaryzowanego wskaźnika tym poziom koncentracji negatywnego zjawiska w danej jednostce analitycznej jest większy.

Ostatnim etapem wyznaczenia wskaźnika syntetycznego jest obliczenie średniej arytmetycznej zestandaryzowanych zmiennych dla każdej z badanych sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wartość wskaźnika syntetycznego odpowiada na pytanie, czy dana jednostka analityczna znajduje się w stanie kryzysowym. Wysokie wartości wskaźnika świadczą o pozytywnym obrazie zjawisk w danej jednostce, natomiast niskie ukazują koncentrację zjawisk kryzysowych. W celu uzyskania wartości wskaźnika syntetycznego posłużono się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk dla jednostki analitycznej i ,

n – liczba wskaźników,

t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i .

Zgodnie z przyjętą metodologią do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny jest ujemny (mniejszy niż 0) w sferze społecznej oraz w co najmniej jednej z pozostałych sfer. Im niższe wartości przyjmuje wskaźnik syntetyczny tym poziom negatywnych zjawisk w danej sferze jest większy.

Spośród wyznaczonych obszarów zdegradowanych, wytyczono obszar rewitalizacji, który zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji, nie może przekraczać 20% powierzchni Gminy i nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców Gminy.

3.2 Podział Gminy Jasieniec na jednostki analityczne

Zgodnie z przedstawioną w powyższym rozdziale metodyką prac, przyjętą w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych, etap pierwszy dotyczył podziału Gminy Jasieniec na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. Takie działanie umożliwiło zebranie i przetworzenie, a w kolejnym kroku zagregowanie danych opisujących sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Wyznaczone w procesie delimitacji jednostki analityczne odzwierciedlają specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ważnym było również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru. Tak wypracowany podział sprawił, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona została w sposób uwzględniający różnicowanie przestrzenne Gminy.

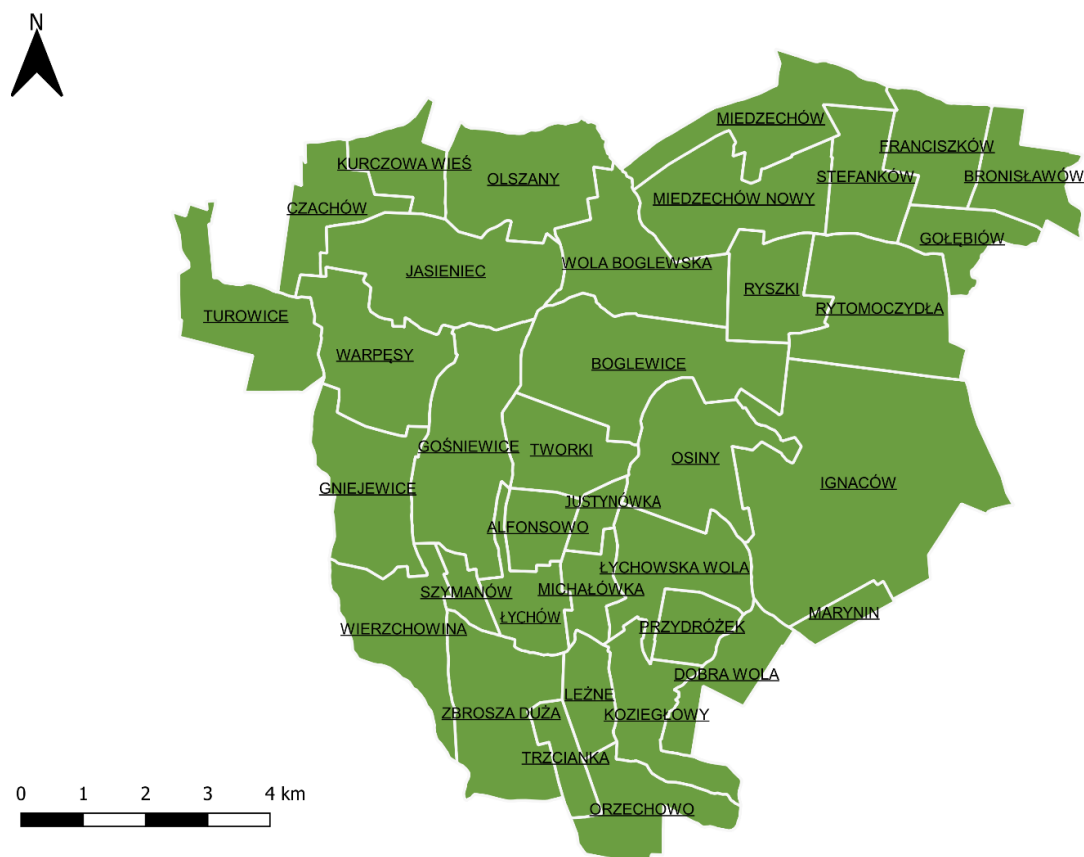
W trakcie dokonywania podziału Gminy Jasieniec na jednostki analityczne skorzystano z istniejącego już podziału na obręby ewidencyjne, wyznaczając tym samym na obszarze Gminy 36 jednostek analitycznych: Alfonsowo, Boglewice, Bronisławów, Czachów, Dobra Wola, Franciszków, Gniejewice, Gołębiów, Gośńewice, Ignaców, Jasieniec, Justynówka, Koziegłowy, Kurczowa Wieś, Leżne, Łychowska Wola, Łychów, Marynin, Michałówka, Miedzechów, Nowy Miedzechów, Olszany, Orzechowo, Osiny, Przydróżek, Ryszki, Rytomoczydła, Stefanków, Szymanów, Trzcianka, Turowice, Tworki, Warpęsy, Wierzchowina, Wola Boglewska, Zbrosza Duża. Szczegółowe dane dotyczące wyodrębnionych jednostek analitycznych dla Gminy Jasieniec przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Jasieniec

Jednostka analityczna		Powierzchnia jednostki (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)	Liczba mieszkańców	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców Gminy (%)
Lp.	Nazwa				
1	Alfonsowo	1,26	1,2%	40	0,8%
2	Boglewice	5,87	5,6%	262	4,9%
3	Bronisławów	2,21	2,1%	116	2,2%
4	Czachów	2,23	2,1%	99	1,9%
5	Dobra Wola	1,82	1,7%	38	0,7%
6	Franciszków	2,4	2,3%	140	2,6%
7	Gniejewice	3,57	3,4%	156	2,9%
8	Gołębiów	1,67	1,6%	45	0,8%
9	Gośńewice	4,93	4,7%	228	4,3%
10	Ignaców	12,45	12,0%	84	1,6%
11	Jasieniec	5,27	5,1%	1 238	23,3%
12	Justynówka	0,67	0,6%	32	0,6%
13	Koziegłowy	2,51	2,4%	132	2,5%
14	Kurczowa Wieś	1,68	1,6%	133	2,5%
15	Leżne	1,31	1,3%	61	1,1%

16	Łychowska Wola	3,15	3,0%	76	1,4%
17	Łychów	1,77	1,7%	115	2,2%
18	Marynin	0,71	0,7%	30	0,6%
19	Michałówka	1,17	1,1%	37	0,7%
20	Miedzechów	3,44	3,3%	142	2,7%
21	Nowy Miedzechów	4,19	4,0%	150	2,8%
22	Olszany	4,07	3,9%	201	3,8%
23	Orzechowo	2,6	2,5%	43	0,8%
24	Osiny	3,88	3,7%	124	2,3%
25	Przydróżek	1,24	1,2%	81	1,5%
26	Ryski	2,33	2,2%	123	2,3%
27	Rytomoczydła	4,82	4,6%	110	2,1%
28	Stefanków	2,3	2,2%	80	1,5%
29	Szymanów	0,65	0,6%	39	0,7%
30	Trzcianka	0,99	1,0%	38	0,7%
31	Turowice	3,51	3,4%	221	4,2%
32	Tworki	2,38	2,3%	110	2,1%
33	Warpesy	3,85	3,7%	275	5,2%
34	Wierzchowina	3,35	3,2%	88	1,7%
35	Wola Boglewska	3,92	3,8%	223	4,2%
36	Zbrosza Duża	4,08	3,9%	209	3,9%

Źródło: opracowanie własne.



Rysunek 2 Jednostki analityczne na terenie Gminy Jasieniec

Źródło: opracowanie własne.

3.1 Wybór wskaźników służących dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych

ZJAWISKA KRYZYSOWE

Celem analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych, przedstawionej w dalszej części Diagnozy, było zidentyfikowanie lokalnych problemów rozwojowych, które występują na terenie Gminy Jasieniec.



Pierwszym krokiem była ich prezentacja, a następnym zbadanie natężenia zjawisk kryzysowych występujących na terenie całej Gminy. Na potrzeby przedmiotowej analizy zgromadzono dane umożliwiające przedstawienie i zbadanie sfery społecznej z obszaru bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, osób ze szczególnymi potrzebami, kapitału społecznego, poziomu edukacji, a także aktywności społecznej.

W sferze gospodarczej zbadano aktywność gospodarczą w poszczególnych jednostkach analitycznych, z kolei w sferze środowiskowej skupiono się na analizie pokrycia budynków szkodliwymi dla zdrowia i środowiska włóknami azbestowymi.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej zbadano dostępność infrastruktury publicznej (w tym placów zabaw i obiektów sportowych). Natomiast w przypadku sfery technicznej przeanalizowano stan techniczny przestrzeni publicznej.

POZYSKANIE DANYCH

Proces analityczny, oparty na agregowaniu informacji w obrębie jednostek analitycznych, przeprowadzono z wykorzystaniem danych ilościowych, uzyskanych z rejestrów instytucji samorządowych oraz oddziałów instytucji funkcjonujących na terenie Gminy Jasieniec:



- Urzędu Gminy w Jasieńcu,
- Komendy Powiatowej Policji w Grójcu,
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieńcu,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Grójcu,
- Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych).

Dane wyjściowe służące zdiagnozowaniu zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych pozyskane od wyżej wymienionych instytucji przekształcono na porównywalne wskaźniki obrazujące sytuację w danej sferze. Zgodnie z wcześniej opisaną standaryzacją danych, podczas doboru wskaźników, dokonano ich jednoczesnego rozróżnienia na stymulanty i destymulanty.

ZAKRES CZASOWY

Każdy z omawianych wskaźników zawiera informacje o zakresie czasowym jakiego dotyczy. Ma to na celu uszczegółowienie i doprecyzowanie występowania (trwania) danego zjawiska kryzysowego. Dane wykorzystane do analizy, a co za tym idzie obliczone wskaźniki dotyczyły 2021 roku.

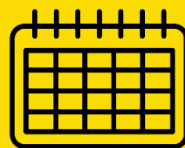


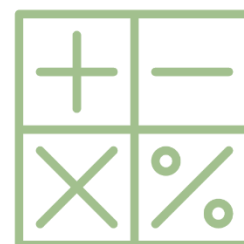
Tabela 4 Wskaźniki wykorzystane do zdiagnozowania zjawisk kryzysowych

SFERA SPOŁECZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
BEZROBOCIE	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy w Grójcu, Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy w Grójcu, Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieńcu, Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	w 2021 r.
UBÓSTWO	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieńcu, Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	w 2021 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieńcu	Destymulanta	w 2021 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieńcu, Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	w 2021 r.

	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieńcu, Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	w 2021 r.
	Liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieńcu, Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	w 2021 r.
PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Grójcu, Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	w 2021 r.
OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieńcu, Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	w 2021 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieńcu	Destymulanta	w 2021 r.
KAPITAŁ SPOŁECZNY	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Gminy w Jasieńcu	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	Urząd Gminy w Jasieńcu	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021
SFERA GOSPODARCZA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 mieszkańców	Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	w 2021 r.
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	w 2021 r.
SFERA ŚRODOWISKOWA				

Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
POKRYCIE AZBESTEM	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi w ogólnej liczbie budynków	Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców	Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 budynków	Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ	Liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców	Urząd Gminy w Jasieńcu	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców	Urząd Gminy w Jasieńcu	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021
SFERA TECHNICZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych	Urząd Gminy w Jasieńcu	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021

Źródło: opracowanie własne.





4. Analiza wskaźnikowa Gminy Jasieniec

3.2 Sfera społeczna

Sfera społeczna stanowi najważniejszy element diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Obszar zdegradowany wyznacza się na podstawie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. W pozostałych sferach zjawiska kryzysowe mogą dotyczyć tylko jednej z nich, aby móc wyodrębnić obszar zdegradowany. Dalsza część podrozdziału przedstawia szczegółową charakterystykę sfery społecznej Gminy Jasieniec.

DEMOGRAFIA I KAPITAŁ SPOŁECZNY

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące zmiany liczby ludności w powiecie grójeckim, w latach 2017-2021 wraz ze średnią dynamiką zmian oraz udziałem mieszkańców gmin w stosunku do całkowitej liczby osób zamieszkujących powiat. Z analizy tabeli wynika, że na przestrzeni analizowanych lat liczba ludności w Gminie Jasieniec (z wyjątkiem roku 2019) stopniowo malała. Największy odpływ ludności zaobserwowano w 2021 roku, kiedy to liczba ludności z 5 356 spadła do 5 297. Odnosząc się do średniej dynamiki zmian liczby ludności Gminy Jasieniec zauważa się, iż ukształtowała się ona na poziomie równym dla powiatu – 99,7%.

Tabela 5 Zmiany liczby ludności w powiecie grójeckim w latach 2017-2021

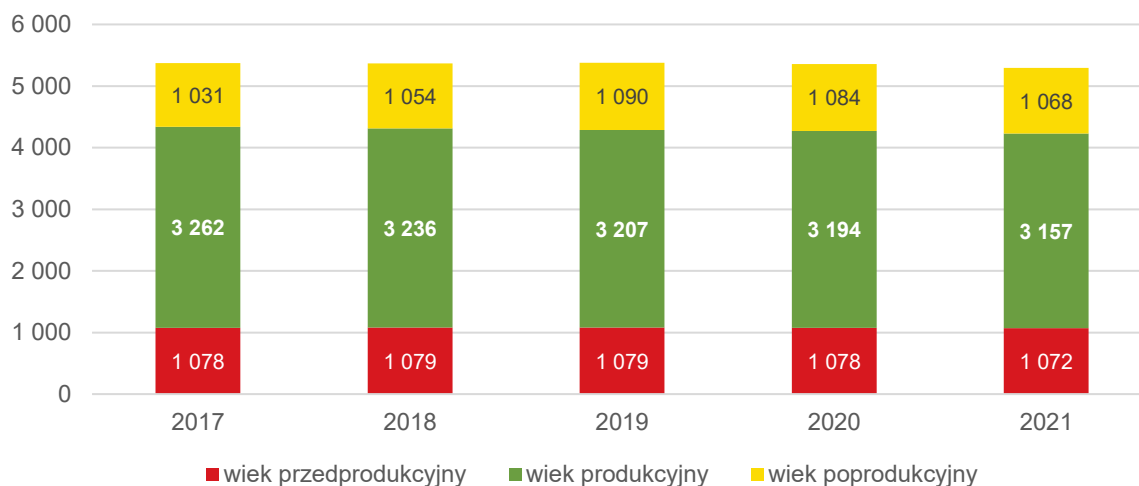
JST	2017	2018	2019	2020	2021	udział w 2021 r.	średnia dynamika
powiat grójecki	98 701	98 451	98 311	97 979	97 385	100%	99,7%
Belsk Duży	6 561	6 515	6 475	6 440	6 375	7%	99,3%
Błędów	7 553	7 461	7 415	7 357	7 279	7%	99,1%
Chynów	9 863	9 858	9 846	9 853	9 814	10%	99,9%
Goszczyn	2 976	2 970	2 971	2 942	2 925	3%	99,6%
Grójec	25 654	25 704	25 855	25 882	25 796	26%	100,1%
Jasieniec	5 371	5 369	5 376	5 356	5 297	5%	99,7%
Mogielnica	8 802	8 744	8 682	8 579	8 480	9%	99,1%
Nowe Miasto nad Pilicą	7 863	7 766	7 668	7 615	7 505	8%	98,8%
Pniewy	4 789	4 805	4 797	4 788	4 792	5%	100,0%
Warka	19 269	19 259	19 226	19 167	19 122	20%	99,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Niewielkim zmianom ulegała również struktura ludności Gminy, którą przedstawia poniższa rycina. Zaobserwowano, iż liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym na przestrzeni lat 2017-2021 kształtowała się na porównywalnym poziomie. Największe wahanie odnotowano w 2021 roku, wtedy liczba ta spadła w porównaniu do roku 2020 o 6 osób. Natomiast liczbę mieszkańców w wieku produkcyjnym przez cały badany okres charakteryzował stopniowy



spadek. Z kolei liczba osób w wieku poprodukcyjnym do 2019 roku przybierała tendencję wzrostową (1090 osób), a od 2019 roku spadkową (1068 osób 2021 r.). Głównym powodem spadku liczby osób w wieku poprodukcyjnym, w określonym czasie, mogą być skutki pandemii koronawirusa (COVID-19).



Rysunek 3 Struktura ekonomicznych grup wiekowych w Gminie Jasieniec w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Pogłębiając analizę struktury ludności warto odnieść się również do wskaźnika senioralnego obciążenia demograficznego. Dla Gminy Jasieniec wskaźnik ten wzrósł z poziomu 23,90% w roku 2017 do poziomu 25,70% w roku 2021. Natomiast dynamika jego spadku wyniosła 108%. Innym istotnym wskaźnikiem informującym o sytuacji demograficznej danej jednostki jest udział mieszkańców w wieku kreatywnym w stosunku do wszystkich mieszkańców. Odsetek mieszkańców w tym wieku dla Gminy wyniósł w 2021 roku 13,70%, zmniejszając się tym samym w perspektywie lat 2017-2021 o 1,33 p. p. W latach 2017-2021 wskaźnik ten utrzymywał tendencję spadkową, zarówno dla województwa mazowieckiego (15,16% w 2017 roku – 12,91% w 2021 roku), jak i dla powiatu grójeckiego (15,08% w 2017 roku – 13,58% w 2021 roku).

Tabela 6 Wskaźniki demograficzne dla Gminy Jasieniec w 2017 i 2021 roku

JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym (%) ¹			senioralne obciążenie demograficzne (%) ²		
	2017	2021	dynamika	2017	2021	dynamika
woj. mazowieckie	15,16	12,91	85%	25,80	29,20	113%
powiat grójecki	15,08	13,58	90%	24,70	28,70	116%
Jasieniec	15,03	13,70	91%	23,90	25,70	108%

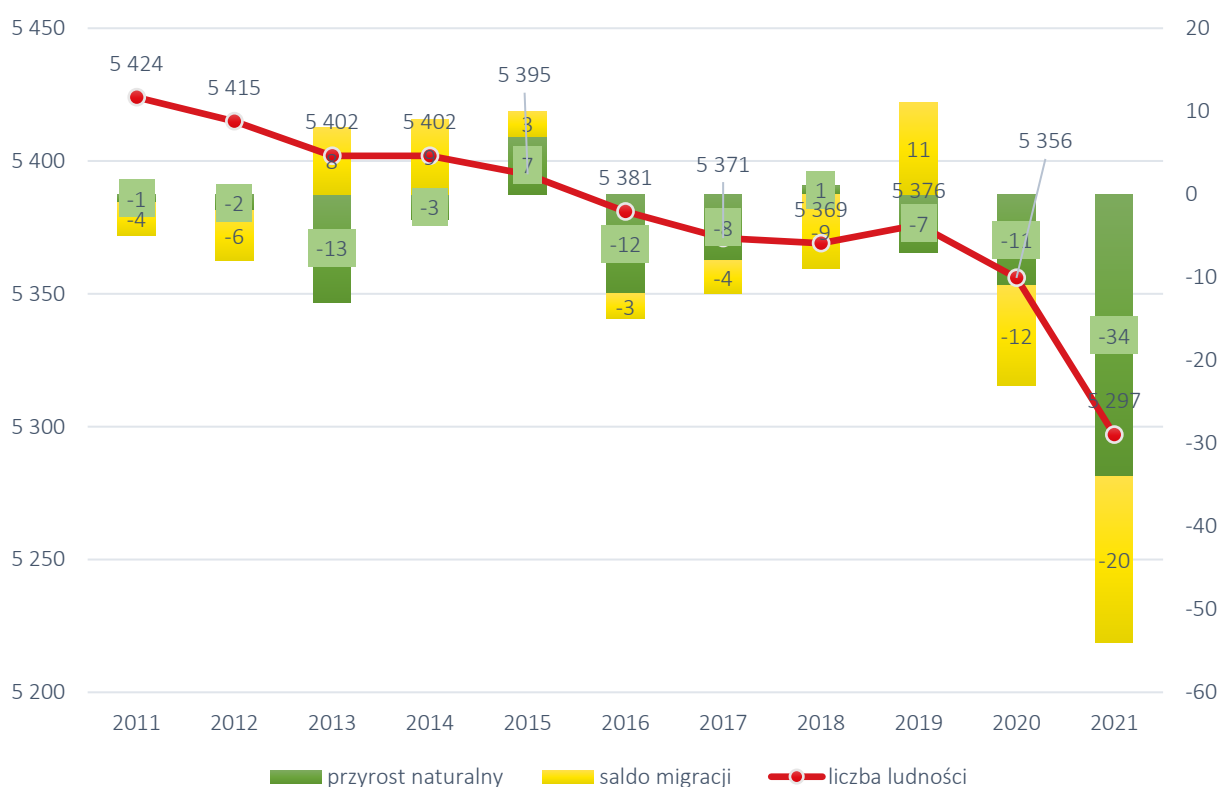
¹ ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.



Diagnoza sytuacji demograficznej w Gminie Jasieniec w ujęciu dziesięcioletnim (2011-2021) wskazuje na negatywne trendy związane z wyludnianiem się Gminy. Zgodnie z danymi GUS od roku 2011 do roku 2021 ludność Gminy Jasieniec zmniejszyła się o 127 osób (z 5 424 mieszkańców w 2011 roku do 5 297 w roku 2021). Na zmieniającą się liczebność mieszkańców Gminy wpływ mają głównie dwa czynniki, które w analizowanym okresie charakteryzowały się sporą zmiennością. Jednym z nich jest to przyrost naturalny, który przez prawie cały badany okres (z wyjątkiem roku 2015 i 2018) przyjmował wartości ujemne, co oznaczało nadwyżkę liczby zgonów nad liczbą urodzeń. Najbardziej negatywnym wynikiem przyrostu naturalnego odznaczał się 2021 rok (-34 osoby). Z drugiej strony liczebności mieszkańców Gminy nie sprzyja struktura migracji. W latach 2011-2021 tylko kilka razy wskaźnik salda migracji przekraczał poziom zerowy (od roku 2013 do 2015 oraz w roku 2019). Pozostałe okresy charakteryzowały się ujemnym saldem migracji, które w 2021 roku kształtowało się na poziomie -20. Oznacza to, że większa liczba osób opuszcza Gminę Jasieniec niż się w niej osiedla.



Rysunek 4 Zmiany liczby ludności w Gminie Jasieniec w latach 2011-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zjawiska związane ze zmianami liczby ludności w Gminie Jasieniec, w podziale na jednostki analityczne, przeanalizowano za pomocą następujących wskaźników:

- Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności – stymulanta,
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – destymulanta,



- Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności – destymulanta.

Z analizy wynika, iż jednostka analityczna Czachów charakteryzowała się największym nagromadzeniem negatywnych zjawisk, z obszaru kapitału społecznego, spośród wszystkich analizowanych jednostek. Innymi jednostkami charakteryzującymi się niskim udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności były: Gołębiów, Miedzechów, Orzechowo, Stefanków oraz Trzcianka. Z kolei najwyższy udział osób w wieku poprodukcyjnym (zarówno w stosunku do ludności ogółem jak i w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym), oprócz jednostki Czachów, odnotowano w jednostkach: Boglewice, Koziegłowy, Michałówka, Przydróżek i Wola Boglewska. Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 7 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze kapitału społecznego

Jednostka analityczna	KAPITAŁ SPOŁECZNY					
	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności		Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Alfonsowo	27,5%	1,213	31,82	-0,111	17,5%	0,230
Boglewice	17,2%	-0,571	40,91	-1,162	24,0%	-1,236
Bronisławów	21,6%	0,185	37,88	-0,811	21,6%	-0,678
Czachów	10,1%	-1,793	50,85	-2,310	30,3%	-2,637
Dobra Wola	23,7%	0,553	20,83	1,158	13,2%	1,202
Franciszków	22,1%	0,287	32,93	-0,239	19,3%	-0,170
Gniejewice	19,2%	-0,216	31,25	-0,045	19,2%	-0,158
Gołębiów	13,3%	-1,235	25,81	0,584	17,8%	0,167
Gośniewice	24,1%	0,629	36,22	-0,620	20,2%	-0,370
Ignaców	20,2%	-0,042	13,56	1,999	9,5%	2,016
Jasieniec	21,4%	0,160	32,02	-0,134	19,1%	-0,120
Justynówka	34,4%	2,400	23,53	0,847	12,5%	1,349
Koziegłowy	22,0%	0,257	43,06	-1,410	23,5%	-1,111
Kurczowa Wieś	24,1%	0,618	24,69	0,713	15,0%	0,781
Leżne	14,8%	-0,989	26,83	0,466	18,0%	0,110
Łychowska Wola	27,6%	1,235	22,22	0,998	13,2%	1,202
Łychów	26,1%	0,969	25,00	0,677	14,8%	0,838
Marynin	33,3%	2,221	42,86	-1,387	20,0%	-0,330
Michałówka	21,6%	0,197	45,00	-1,634	24,3%	-1,299
Miedzechów	10,6%	-1,713	23,30	0,873	16,9%	0,364
Nowy Miedzechów	16,7%	-0,659	32,98	-0,245	20,7%	-0,480
Olszany	19,9%	-0,100	34,17	-0,382	20,4%	-0,419
Orzechowo	14,0%	-1,128	37,04	-0,714	23,3%	-1,059
Osiny	20,2%	-0,055	23,75	0,821	15,3%	0,717
Przydróżek	18,5%	-0,339	40,43	-1,106	23,5%	-1,104
Ryszki	15,4%	-0,870	31,65	-0,091	20,3%	-0,403
Rytomoczydła	23,6%	0,545	27,27	0,414	16,4%	0,484



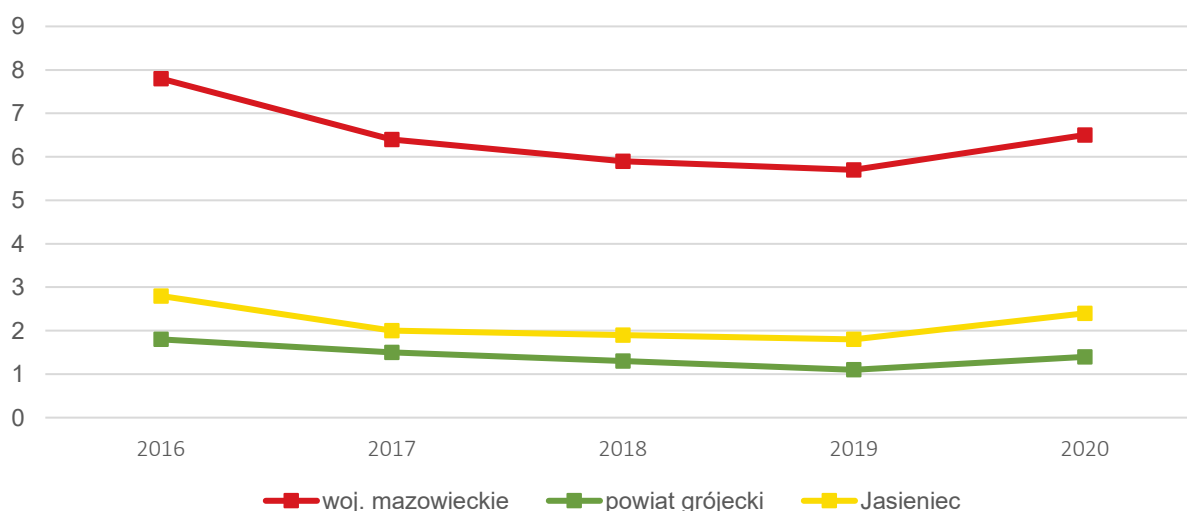
Stefanków	12,5%	-1,379	37,25	-0,739	23,8%	-1,170
Szymanów	25,6%	0,892	26,09	0,551	15,4%	0,703
Trzcianka	10,5%	-1,720	17,24	1,574	13,2%	1,202
Turowice	18,6%	-0,333	28,57	0,264	18,1%	0,095
Tworki	23,6%	0,545	37,70	-0,791	20,9%	-0,534
Warpęsy	19,3%	-0,209	24,02	0,790	15,6%	0,647
Wierzchowina	23,9%	0,584	17,54	1,539	11,4%	1,604
Wola Boglewska	14,8%	-0,982	41,79	-1,263	25,1%	-1,475
Zbrosza Duża	25,4%	0,843	22,83	0,927	13,9%	1,041

Źródło: opracowanie własne.

BEZROBOCIE

Bezrobocie charakteryzuje sytuacja, w której na rynku pracy występuje część ludzi zdolnych do pracy, pragnący ją podjąć, jednak pozostających bez zatrudnienia. To między innymi od sytuacji na rynku pracy zależy jakość życia każdej społeczności gminnej. Stabilne zatrudnienie oraz satysfakcjonujące wynagrodzenie odpowiadające poziomowi wykształcenia, wpływają na chęć osiedlenia się w danej jednostce lub pozostania po zakończeniu edukacji przez ludzi młodych.

Na rycinie poniżej przedstawiono kształtowanie się udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zamieszkujących Gminę Jasieniec. Dane te zestawiono ze średnimi dla powiatu i województwa w latach 2016-2020. Na podstawie ryciny zaobserwowano, iż udział bezrobotnych w stosunku do całkowitej liczby ludności w Gminie Jasieniec do 2019 roku spadał i utrzymywał się na poziomie porównywalnym z całym powiatem grójeckim. Sytuacja ta zmieniła się od 2020, kiedy to we wszystkich analizowanych jednostkach liczba osób bezrobotnych zaczęła wzrastać. Należy zwrócić uwagę, iż powiat grójecki i Gmina Jasieniec charakteryzowały się dużo niższym udziałem osób bezrobotnych w 2020 roku w stosunku do województwa mazowieckiego.



Rysunek 5 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Jasieniec na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.



Poniższa analiza wskaźnikowa przedstawia dane dotyczące kształtowania się zjawiska bezrobocia w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Jasieniec. W celu przeprowadzenia analizy w tej części sfery społecznej wybrane zostały wskaźniki takie jak:

- Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym – destymulanta,
- Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym – destymulanta,
- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców – destymulanta.

Najwięcej osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, zamieszkiwało jednostkę Bronisławów oraz Rytomoczydła. Poza nimi wskaźnik ten przyjmował zdecydowanie negatywne wartości w jednostkach: Boglewice, Jasieniec, Leżne, Turowice i Zbrosza Duża. Największy udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym zanotowano w jednostce Leżne. Innymi jednostkami, które charakteryzowały wysokie wartości tego wskaźnika były: Bronisławów, Jasieniec, Olszany, Turowice, Warpęsy, Wierzchowina i Zbrosza Duża. Natomiast odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców najwyższe wartości osiągnął w jednostce Wierzchowina. Osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia zamieszkiwały także jednostki Jasieniec, Olszany i Rytomoczydła dlatego w nich również zaobserwowano wyższe wartości badanego wskaźnika. Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 8 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze bezrobocia

Jednostka analityczna	BEZROBOCIE					
	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym		Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Alfonsowo	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Boglewice	2,60	-1,818	0,6%	-0,365	0,0%	0,305
Bronisławów	3,03	-2,241	1,5%	-1,625	0,0%	0,305
Czachów	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Dobra Wola	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Franciszków	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Gniejewice	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Gołębiów	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Gośniewice	0,79	-0,051	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Ignaców	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Jasieniec	2,04	-1,270	1,2%	-1,197	0,2%	-0,351
Justynówka	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Koziegłowy	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305



Kurczowa Wieś	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Leżne	2,44	-1,664	2,4%	-2,968	0,0%	0,305
Łychowska Wola	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Łychów	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Marynin	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Michałówka	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Miedzechów	0,97	-0,231	1,0%	-0,833	0,0%	0,305
Nowy Miedzechów	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Olszany	1,67	-0,910	1,7%	-1,845	0,5%	-1,713
Orzechowo	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Osiny	1,25	-0,503	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Przydróżek	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Ryszki	1,27	-0,518	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Rytomoczydła	3,03	-2,241	0,0%	0,579	0,9%	-3,383
Stefanków	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Szymanów	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Trzcianka	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Turowice	2,14	-1,375	1,4%	-1,499	0,0%	0,305
Tworki	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Warpęsy	1,12	-0,374	1,1%	-1,046	0,0%	0,305
Wierchowina	1,75	-0,995	1,8%	-1,973	1,1%	-4,304
Wola Boglewiska	0,00	0,717	0,0%	0,579	0,0%	0,305
Zbrosza Duża	2,36	-1,589	1,6%	-1,711	0,0%	0,305

Źródło: opracowanie własne.

UBÓSTWO

Występującemu i pogłębiającemu się zjawisku bezrobocia bardzo często współtowarzyszy zjawisko ubóstwa, które opiera się na odniesieniu poziomu zaspokojenia potrzeb osób, rodzin, gospodarstw domowych do poziomu ich zaspokojenia przez innych członków społeczeństwa. Rozumiane jest przede wszystkim jako ograniczenie środków do życia, a tym samym skutkujące obniżeniem się poziomu życia poza akceptowane w kraju zamieszkania minimum.

Działania zmierzające m.in. do ograniczenia ubóstwa na terenie Gminy Jasieniec świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany przy ulicy Wareckiej 42 w Jasieńcu. Jednostka ta realizuje zadania z zakresu polityki społecznej na rzecz rodzin i osób, które nie mogą samodzielnie, wykorzystując własne zasoby, uprawnienia i możliwości, pokonać trudnej sytuacji w jakiej się znaleźli. Do głównych zadań GOPS należy: przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą o pomocy społecznej świadczeń, realizacja rządowych programów pomocy społecznej i gminnych programów osłonowych, a także realizacja programów współfinansowanych ze środków unijnych oraz realizacja zadań wynikających z przepisów prawa.

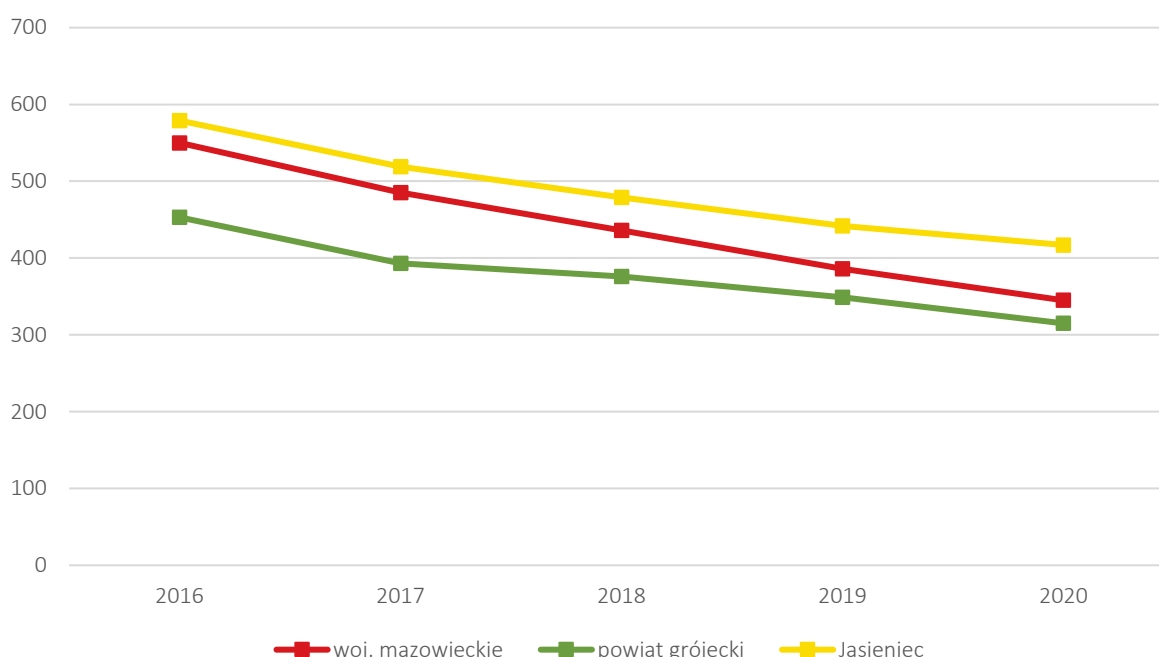
Pomoc świadczona przez GOPS w Jasieńcu na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej przybiera formy pieniężne i niepieniężne. Jedną z takich form jest przyznawanie świadczeń, w tym m.in.: zasiłków stałych, okresowych, celowych i specjalnych zasiłków celowych, a także innych świadczeń pieniężnych. Do niepieniężnych form pomocy zalicza się: pracę socjalną, składki na ubezpieczenie, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc



rzeczową, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, sprawienie pogrzebu, interwencję kryzysową, schronienie, posiłek oraz niezbędne ubranie.

W 2020 roku GOPS udzielił pomocy 117 rodzinom, które obejmowały 316 osób. Najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc społeczną w Gminie było: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność i bezrobocie.

Poziom ubóstwa na terenie Gminy Jasieniec można określić m.in. za pomocą wskaźnika przedstawiającego liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Gminie Jasieniec, powiecie grójeckim i województwie mazowieckim. Zauważyć należy, iż liczba beneficjentów corocznie spada i jest to sytuacja charakterystyczna dla całego kraju. Dla Gminy Jasieniec wskaźnik ten w analizowanych latach był wyższy niż w powiecie i województwie, a w 2020 roku jego wartość wyniosła 417 beneficjentów na 10 tysięcy ludności.



Rysunek 6 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Jasieniec na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zjawisko ubóstwa w poszczególnych jednostkach analitycznych zbadano na podstawie wskaźników:

- Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców – destymulanta,
- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, z tytułu ubóstwa, w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej – destymulanta,
- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców – destymulanta,



- Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców – destymulanta,

Największy udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców odnotowano w jednostkach: Justynówka i Marynin, a innymi jednostkami, które również cechowały negatywne wartości tego wskaźnika były: Kurczowa Wieś, Łychów, Szymanów, Tworki oraz Wierzchowina. W jednostce Marynin wystąpił także największy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej. Innymi jednostkami charakteryzującymi się negatywnymi wartościami tego wskaźnika były: Justynówka, Kurczowa Wieś, Łychów, Szymanów i Zbrosza Duża. Z kolei najczęściej podopiecznych pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu odnotowano w jednostce Leżne, a także jednostkach: Rytomoczydła, Gniejewice i Zbrosza Duża. Analiza kwot wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na mieszkańców korzystających z pomocy społecznej wskazała, że najczęściej środków przeznaczono dla jednostek: Justynówka oraz Osiny, a także Kurczowa Wieś, Miedzechów i Turowice. Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.



Tabela 9 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze ubóstwa

Jednostka analityczna	UBÓSTWO							
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców		Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Alfonsowo	0,000	1,026	0,0%	0,698	0,0%	0,329	0,00	0,699
Boglewice	0,046	0,034	0,0%	0,698	0,0%	0,329	4 905,34	-0,057
Bronisławów	0,000	1,026	0,0%	0,698	0,0%	0,329	0,00	0,699
Czachów	0,020	0,588	0,0%	0,698	0,0%	0,329	303,03	0,653
Dobra Wola	0,000	1,026	0,0%	0,698	0,0%	0,329	0,00	0,699
Franciszków	0,007	0,871	0,0%	0,698	0,0%	0,329	285,71	0,655
Gniejewice	0,006	0,887	0,0%	0,698	0,6%	-1,652	2 614,10	0,296
Gołębiów	0,000	1,026	0,0%	0,698	0,0%	0,329	0,00	0,699
Gośńewice	0,044	0,076	20,0%	-1,225	0,0%	0,329	857,89	0,567
Ignaców	0,000	1,026	0,0%	0,698	0,0%	0,329	0,00	0,699
Jasieniec	0,053	-0,129	6,1%	0,115	0,2%	-0,170	5 622,13	-0,168
Justynówka	0,156	-2,359	20,0%	-1,225	0,0%	0,329	26 056,25	-3,319
Koziegłowy	0,068	-0,451	11,1%	-0,371	0,0%	0,329	1 593,94	0,453
Kurczowa Wieś	0,098	-1,092	23,1%	-1,521	0,0%	0,329	14 427,82	-1,526
Leżne	0,016	0,671	0,0%	0,698	1,6%	-4,736	7 190,16	-0,410
Łychowska Wola	0,079	-0,684	16,7%	-0,905	0,0%	0,329	6 405,26	-0,289
Łychów	0,104	-1,235	25,0%	-1,706	0,0%	0,329	1 918,26	0,403
Marynin	0,167	-2,585	40,0%	-3,149	0,0%	0,329	1 000,00	0,545
Michałówka	0,000	1,026	0,0%	0,698	0,0%	0,329	0,00	0,699
Miedzechów	0,049	-0,042	14,3%	-0,676	0,0%	0,329	17 808,45	-2,047
Nowy Miedzechów	0,000	1,026	0,0%	0,698	0,0%	0,329	0,00	0,699
Olszany	0,015	0,703	0,0%	0,698	0,0%	0,329	447,76	0,630
Orzechowo	0,000	1,026	0,0%	0,698	0,0%	0,329	0,00	0,699
Osiny	0,056	-0,197	0,0%	0,698	0,0%	0,329	22 441,94	-2,762

Przydróżek	0,000	1,026	0,0%	0,698	0,0%	0,329	0,00	0,699
Ryszki	0,033	0,322	0,0%	0,698	0,0%	0,329	325,20	0,649
Rytomoczydła	0,064	-0,353	14,3%	-0,676	0,9%	-2,480	727,27	0,587
Stefanków	0,088	-0,870	0,0%	0,698	0,0%	0,329	4 000,00	0,082
Szymanów	0,103	-1,196	25,0%	-1,706	0,0%	0,329	2 138,46	0,370
Trzcianka	0,053	-0,114	0,0%	0,698	0,0%	0,329	1 315,79	0,496
Turowice	0,054	-0,150	16,7%	-0,905	0,0%	0,329	13 633,48	-1,403
Tworki	0,109	-1,337	0,0%	0,698	0,0%	0,329	5 437,27	-0,139
Warpęsy	0,004	0,947	0,0%	0,698	0,0%	0,329	1 076,73	0,533
Wierzchowina	0,125	-1,682	9,1%	-0,176	0,0%	0,329	6 856,82	-0,358
Wola Boglewska	0,040	0,152	0,0%	0,698	0,0%	0,329	7 018,83	-0,383
Zbrosza Duża	0,048	-0,011	20,0%	-1,225	0,5%	-1,149	6 833,97	-0,355

Źródło: opracowanie własne.





PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość rozumie się jako wszelkiego rodzaju czyny określone przez prawo jako zachowania niezgodne z normą prawną, popełnione na danym terenie w określonym czasie. Do ograniczania przestępczości służą m.in. takie działania jak: prowadzenie profilaktyki kryminalistycznej, racjonalna polityka karna, kontrola społeczna, współpraca społeczności lokalnych z odpowiednimi służbami i wpływ wychowawczy.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców Gminy Jasieniec czuwają funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji w Grójcu. Dzielnicowym Gminy jest asp. Szt. Arkadiusz Dąbrowski, który dba przede wszystkim o wyeliminowanie zakłócania ładu i porządku publicznego oraz zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Punkt przyjęć interesantów znajduje się w Urzędzie Gminy w Jasieńcu przy ul. Wareckiej 42.

Zjawisko przestępczości na terenie Gminy Jasieniec zbadano na podstawie wskaźnika dotyczącego liczby stwierdzonych przestępstw na 1 000 mieszkańców, pozyskanego z Komendy Powiatowej Policji w Grójcu (destymulanta).

Z analizy wskaźnikowej wynika, iż najwięcej przestępstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców zanotowano w jednostce Tworki. Szczególne nagromadzenie negatywnego zjawiska wystąpiło również w jednostkach Gołębiów i Turowice. Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 10 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze przestępczości

Jednostka analityczna	PRZESTĘPCZOŚĆ	
	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja
Alfonsowo	25,00	-0,545
Boglewice	26,72	-0,662
Bronisławów	8,62	0,580
Czachów	30,30	-0,908
Dobra Wola	0,00	1,171
Franciszków	21,43	-0,299
Gniejewice	12,82	0,291
Gołębiów	44,44	-1,879
Gośniewice	21,93	-0,334
Ignaców	0,00	1,171
Jasieniec	28,27	-0,769
Justynówka	31,25	-0,973
Koziegłowy	0,00	1,171
Kurczowa Wieś	22,56	-0,377
Leżne	16,39	0,046
Łychowska Wola	0,00	1,171
Łychów	0,00	1,171
Marynin	33,33	-1,116



Michałówka	27,03	-0,684
Miedzechów	35,21	-1,245
Nowy Miedzechów	13,33	0,256
Olszany	4,98	0,830
Orzechowo	0,00	1,171
Osiny	8,06	0,618
Przydróżek	12,35	0,324
Ryszki	24,39	-0,503
Rytomoczydła	0,00	1,171
Stefanków	0,00	1,171
Szymanów	0,00	1,171
Trzcianka	26,32	-0,635
Turowice	40,72	-1,624
Tworki	54,55	-2,572
Warpęsy	7,27	0,672
Wierzchowina	0,00	1,171
Wola Boglewska	17,94	-0,060
Zbrosza Duża	19,14	-0,142

Źródło: opracowanie własne.

OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. *o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*, za osobę ze szczególnymi potrzebami uznaje się osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. Osoby ze szczególnymi potrzebami, rozumiane zgodnie z zakresem dostępności, zdefiniowanym w Programie rządowym Dostępność Plus 2018-2025, to między innymi:

- osoby na wózkach inwalidzkich, poruszające się o kulach, o ograniczonej możliwości poruszania się,
- osoby niewidome i słabowidzące,
- osoby z niepełnosprawnością słuchu,
- osoby głuchoniewidome,
- osoby z niepełnosprawnością psychiczną i intelektualną,
- osoby starsze i osłabione chorobami,
- kobiety w ciąży,
- osoby z małymi dziećmi, w tym z wózkami dziecięcymi,
- osoby mające trudności w komunikowaniu się z otoczeniem (także z rozumieniem języka pisanego albo mówionego),
- osoby o nietypowym wzroście (w tym również dzieci),
- osoby z ciężkim lub nieporęcznym bagażem, towarem.



Sferę społeczną pod kątem mieszkańców będącymi osobami ze specjalnymi potrzebami przeanalizowano w oparciu o następujące wskaźniki:

- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców – destymulanta,
- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej – destymulanta.

Najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców odnotowano w jednostkach: Trzcianka oraz Wierzchowina. Innymi jednostkami, w których zaobserwowano wysokie negatywne wartości tego wskaźnika były: Jasieniec, Leżne, Miedzechów oraz Wola Boglewska. W jednostce Miedzechów zaobserwowano także największy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej. Wysokimi wartościami tego wskaźnika odznaczały się również: Boglewice, Marynin i Osiny. Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 11 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze osób ze szczególnymi potrzebami

Jednostka analityczna	OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI			
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Alfonsowo	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Boglewice	0,8%	-0,318	16,7%	-2,016
Bronisławów	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Czachów	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Dobra Wola	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Franciszków	0,7%	-0,259	0,0%	0,443
Gniewice	0,6%	-0,170	0,0%	0,443
Gołębiów	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Gośńewice	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Ignaców	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Jasieniec	1,0%	-0,566	7,6%	-0,674
Justynówka	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Koziegłowy	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Kurczowa Wieś	0,8%	-0,304	0,0%	0,443
Leżne	1,6%	-1,374	0,0%	0,443
Łychowska Wola	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Łychów	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Marynin	0,0%	0,602	20,0%	-2,507
Michałówka	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Miedzechów	2,1%	-1,944	28,6%	-3,772
Nowy Miedzechów	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Olszany	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Orzechowo	0,0%	0,602	0,0%	0,443



Osiny	0,0%	0,602	14,3%	-1,664
Przydróżek	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Ryszki	0,8%	-0,378	0,0%	0,443
Rytomoczydła	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Stefanków	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Szymanów	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Trzcianka	2,6%	-2,570	0,0%	0,443
Turowice	0,9%	-0,489	0,0%	0,443
Tworki	0,0%	0,602	0,0%	0,443
Warpęsy	0,4%	0,164	0,0%	0,443
Wierzchowina	3,4%	-3,507	0,0%	0,443
Wola Boglewska	1,8%	-1,560	11,1%	-1,196
Zbrosza Duża	0,5%	0,025	10,0%	-1,032

Źródło: opracowanie własne.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Aktywność społeczną rozumie się jako wszelkie działania jednostek, które są wykonywane w ramach określonych ról, przyczyniające się do ożywienia i aktywizacji grup społecznych oraz organizacji i innych jednostek. Na aktywność społeczną wpływ mają również instytucje kultury funkcjonujące w obrębie danej jednostki. Instytucjami kultury w Gminie Jasieniec są: Gminna Biblioteka Publiczna w Jasieńcu wraz ze Świetlicą Wiejską w Jasieńcu.

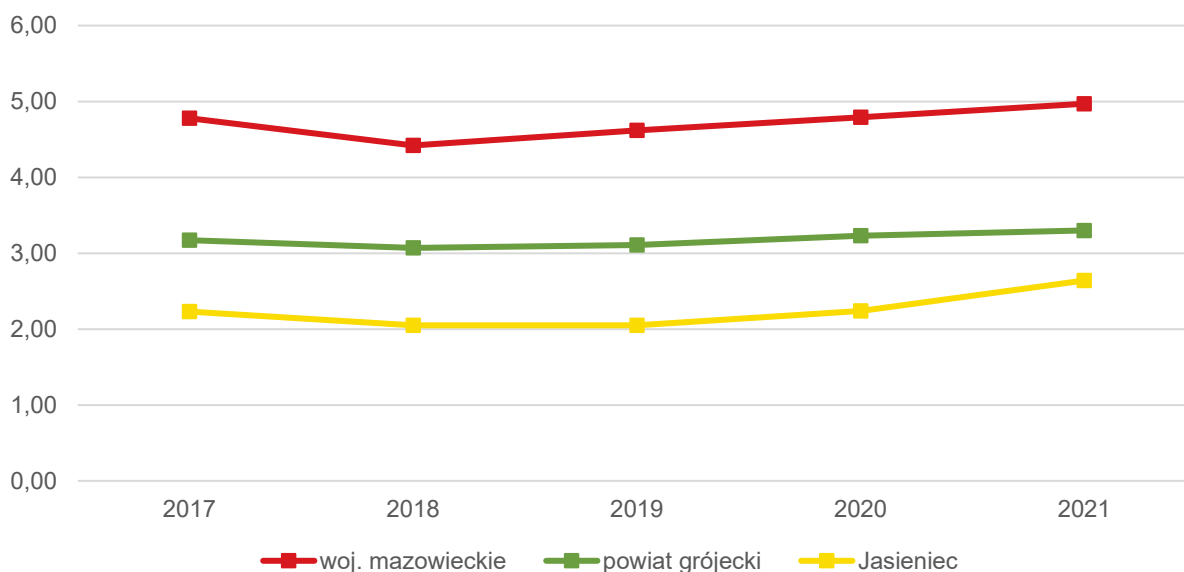
Gminna Biblioteka Publiczna położona jest przy ul. Wareckiej 42 w Jasieńcu. Działalność kulturalna Biblioteki opiera się na organizowaniu konkursów i wydarzeń czytelniczych takich jak: „Mały konkurs recytatorski” i „Znawca Baśni”. Warto wspomnieć, że jednostka co miesiąc organizuje konkurs dla dzieci, polegający na rozwiązaniu krzyżówki przyrodniczej, spośród prawidłowych rozwiązań losowany jest zwycięzca otrzymujący nagrodę książkową. Oprócz tego Biblioteka organizuje spotkania autorskie, lekcje, warsztaty, wystawy i półkolonie. W Gminnej Bibliotece Publicznej mieści się Świetlica Wiejska, w której organizowane są: zajęcia fitness, zajęcia taneczne dla dzieci, zajęcia ceramiczne i inne.

Dla seniorów skierowana jest oferta Klubu Seniora + w Jasieńcu. Miejscem spotkań i organizacji zajęć jest dawna strażnica Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasieńcu. Klub istnieje od 7 października 2018 roku. Klub Senior+ powstał w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” realizowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Na jego utworzenie, w tym przebudowę części budynku starej strażnicy Gmina Jasieniec pozyskała blisko 136 tysięcy złotych. Budżet zadania wyniósł zaś prawie 170 tysięcy złotych.

Uczestnictwo mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym przejawia się również w różnego rodzaju inicjatywach oddolnych, ale także poprzez zorganizowane grupy społeczne, m.in. organizacje pozarządowe. Poniższa rycina przedstawia liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w perspektywie ostatnich 5 lat. Z analizy tego wskaźnika wynika, iż od 2018 roku wykazywał on tendencję wzrostową zarówno w przypadku Gminy, jak i średniej dla powiatu oraz województwa. Przy czym najkorzystniej kształtował się on dla województwa mazowieckiego. W 2021 roku na każdy 1 000 mieszkańców Gminy przypadało 2,64 organizacji pozarządowych, co w porównaniu wskaźnika do



województwa (4,97) świadczyło o stosunkowo niskiej aktywności mieszkańców Gminy i ich zaangażowaniu w życie społeczne.



Rysunek 7 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne.

Do organizacji pozarządowych na terenie Gminy Jasieniec zalicza się stowarzyszenia:

- „GMINA JASIEC DLA POKOLEŃ”,
- GMINNY SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W JASIEŃCU,
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W BOGLEWICACH,
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W GOŚNIEWICACH,
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W JASIEŃCU,
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W PABIEROWICACH,
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ZBROSZY DUŻEJ,
- STOWARZYSZENIE PLANTATORÓW TRUSKAWKI,
- KOŁO ROLNICZE W MIEDZECZOWIE,
- STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW ZWIERZĄT I LASÓW ORAZ BRONI "CYRANECZKA"
- MAŁA SZKOŁA-WIELKIE MARZENIA,
- STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU GMINY JASIEC.

Analizę wskaźnikową z zakresu aktywności mieszkańców na rzecz lokalnej społeczności oraz promocji jednostki i kultywowaniu jej tradycji opracowano na podstawie wskaźnika liczby kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców – stymulanta.

Koła gospodyń wiejskich na terenie Gminy Jasieniec funkcjonują w miejscowościach Boglewice oraz Gośniewice, dlatego tylko w tych jednostkach wskaźnik przyjął dodatnią wartość. Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.



Tabela 12 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze aktywności społecznej

Jednostka analityczna	AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	
	Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja
Alfonsowo	0,00	-0,242
Boglewice	0,38	3,810
Bronisławów	0,00	-0,242
Czachów	0,00	-0,242
Dobra Wola	0,00	-0,242
Franciszków	0,00	-0,242
Gniejewice	0,00	-0,242
Gołębiów	0,00	-0,242
Gośniewice	0,44	4,415
Ignaców	0,00	-0,242
Jasieniec	0,00	-0,242
Justynówka	0,00	-0,242
Koziegłowy	0,00	-0,242
Kurczowa Wieś	0,00	-0,242
Leżne	0,00	-0,242
Łychowska Wola	0,00	-0,242
Łychów	0,00	-0,242
Marynin	0,00	-0,242
Michałówka	0,00	-0,242
Miedzechów	0,00	-0,242
Nowy Miedzechów	0,00	-0,242
Olszany	0,00	-0,242
Orzechowo	0,00	-0,242
Osiny	0,00	-0,242
Przydróżek	0,00	-0,242
Ryszki	0,00	-0,242
Rytomoczydła	0,00	-0,242
Stefanków	0,00	-0,242
Szymanów	0,00	-0,242
Trzcianka	0,00	-0,242
Turowice	0,00	-0,242
Tworki	0,00	-0,242
Warpęsy	0,00	-0,242
Wierzchowina	0,00	-0,242
Wola Boglewska	0,00	-0,242
Zbrosza Duża	0,00	-0,242

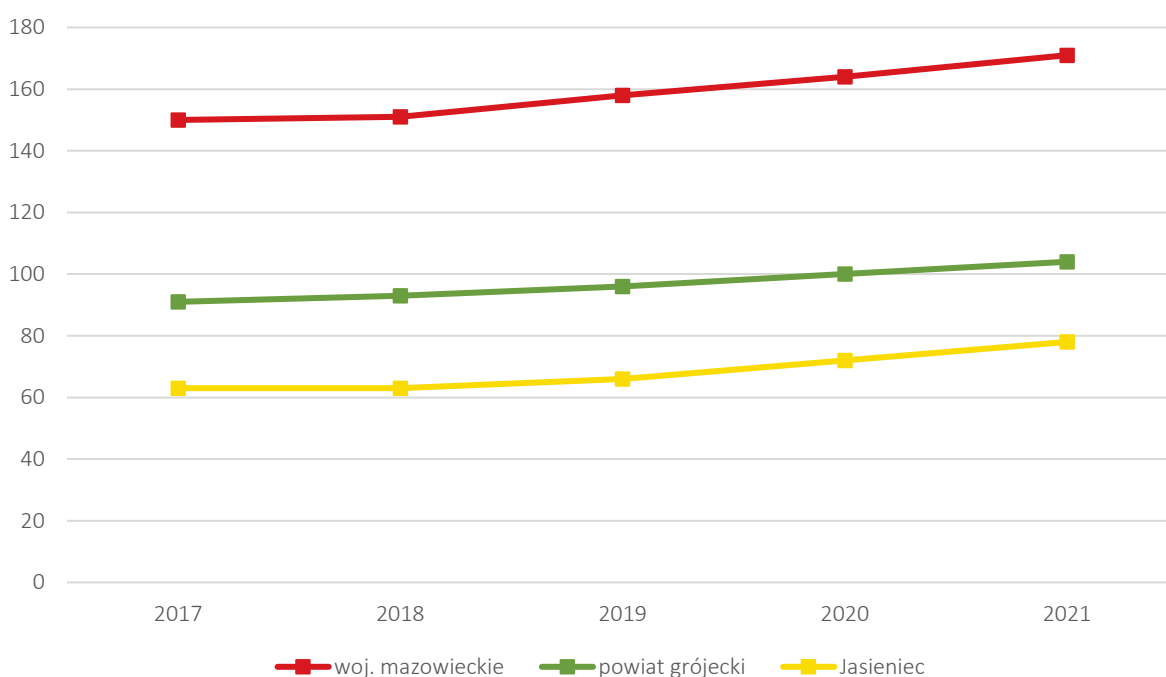
Źródło: opracowanie własne.



3.3 Sfera gospodarcza

Według danych GUS w 2021 roku na obszarze Gminy Jasieniec zarejestrowanych było 411 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 4,1% liczby zarejestrowanych podmiotów całego powiatu grójeckiego. Analiza obszarów działalności przedsiębiorstw na podstawie PKD wskazuje, że najwięcej firm w 2021 r. prowadziło działalność w sekcji handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 123. Pozostałe sekcje wyróżniające się liczebnością na tle reszty to: budownictwo – 44, transport i gospodarka magazynowa – 35, przetwórstwo przemysłowe – 34, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 32 oraz pozostała działalność usługowa – 32.

Analizując sytuację gospodarczą Gminy Jasieniec obrazowaną przez wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, zauważa się stały wzrost w latach 2017-2021. Podobny wzrost zaobserwowano również w odniesieniu do całego powiatu grójeckiego oraz województwa mazowieckiego. Zaznaczyć jednak należy, że Gmina Jasieniec odznacza się niższym wskaźnikiem niż średnia powiatowa i wojewódzka, co przedstawia poniższa rycina.



Rysunek 8 Podmioty gospodarcze wpisane do REGON na 1 000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.



Sfera gospodarcza na terenie Gminy Jasieniec zbadana została za pomocą wskaźników takich jak:

- Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 mieszkańców – destymulanta,
- Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym – destymulanta.

Negatywne zjawisko w zakresie aktywności gospodarczej, przejawiające się wyrejestrowaniem podmiotów gospodarczych zaobserwowano w jednostkach: Boglewice, Wola Boglewska oraz Jasieniec. Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 13 Analiza wskaźnikowa sfery gospodarczej w obszarze aktywności gospodarczej

Jednostka analityczna	AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA			
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 mieszkańców		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Alfonsowo	0,00	0,281	0,00	0,281
Boglewice	0,76	-3,615	1,30	-3,664
Bronisławów	0,00	0,281	0,00	0,281
Czachów	0,00	0,281	0,00	0,281
Dobra Wola	0,00	0,281	0,00	0,281
Franciszków	0,00	0,281	0,00	0,281
Gniejewice	0,00	0,281	0,00	0,281
Gołębiów	0,00	0,281	0,00	0,281
Gośniewice	0,00	0,281	0,00	0,281
Ignaców	0,00	0,281	0,00	0,281
Jasieniec	0,32	-1,368	0,54	-1,368
Justynówka	0,00	0,281	0,00	0,281
Koziegłowy	0,00	0,281	0,00	0,281
Kurczowa Wieś	0,00	0,281	0,00	0,281
Leżne	0,00	0,281	0,00	0,281
Łychowska Wola	0,00	0,281	0,00	0,281
Łychów	0,00	0,281	0,00	0,281
Marynin	0,00	0,281	0,00	0,281
Michałówka	0,00	0,281	0,00	0,281
Miedzechów	0,00	0,281	0,00	0,281
Nowy Miedzechów	0,00	0,281	0,00	0,281
Olszany	0,00	0,281	0,00	0,281
Orzechowo	0,00	0,281	0,00	0,281
Osiny	0,00	0,281	0,00	0,281
Przydróżek	0,00	0,281	0,00	0,281
Ryszki	0,00	0,281	0,00	0,281
Rytomoczydła	0,00	0,281	0,00	0,281
Stefanków	0,00	0,281	0,00	0,281
Szymanów	0,00	0,281	0,00	0,281



Trzcianka	0,00	0,281	0,00	0,281
Turowice	0,00	0,281	0,00	0,281
Tworki	0,00	0,281	0,00	0,281
Warpęsy	0,00	0,281	0,00	0,281
Wierzchowina	0,00	0,281	0,00	0,281
Wola Boglewska	0,90	-4,296	1,49	-4,253
Zbrosza Duża	0,00	0,281	0,00	0,281

Źródło: opracowanie własne.

3.4 Sfera środowiskowa

Według ustawy o rewitalizacji szczególnymi zjawiskami kryzysowymi, występującymi w sferze środowiskowej są: przekroczone standardy jakości środowiska oraz obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

Gmina Jasieniec przynależy do mazowieckiej strefy oceny jakości powietrza, jej stacją monitorującą jest Belsk-IGF PAN. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku prowadzono pomiary zanieczyszczeń strefy dwutlenkiem siarki, tlenkiem węgla, dwutlenkiem azotu, tlenkiem azotu oraz ozonu. Podczas analizy wyników badań stwierdzono, że poziom dopuszczalny przekroczony został w przypadku zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM₁₀ i PM_{2,5} w fazie II. Przekroczenia odnotowano również w kryterium dotrzymania poziomu celu długoterminowego ozonu (O₃). Poziom dopuszczalny według definicji zawartej w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, oznacza poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym terminie i który po tym terminie nie powinien być przekraczany; poziom dopuszczalny jest standardem jakości powietrza. Poziomy dopuszczalne są określone pod kątem ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin. Z kolei poziom celu długoterminowego oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie – z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska. Zgodnie z pomiarami na stacji Belsk – IGF PAN ogólny Indeks jakości powietrza⁵ osiągnął w strefie mazowieckiej wartości umiarkowane, co oznaczało, że jakość powietrza jest akceptowalna, a szczególnie narażone na zanieczyszczenia są: osoby starsze, osoby z chorobami serca oraz dróg oddechowych, astmatycy oraz inne grupy podatne na zanieczyszczenia powietrza. W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Jasieniec na lata 2021-2024 zwrócono uwagę, iż na terenie Gminy, w sołectwie Jasieniec, przekroczono poziom docelowego średniorocznego benzo(a)pirenu. Powierzchnia obszaru objętego przekroczeniem wynosiła 1,3 km². Główną przyczyną przekroczenia wartości było oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

⁵ Indeks ogólny przyjmuje wartość najgorszego indeksu indywidualnego spośród zanieczyszczeń mierzonych na tej stacji lub przyjmuje wartość zanieczyszczenia dominującego dla województwa (pył zawieszony lub ozon). Program Ochrony Środowiska dla Gminy Jasieniec na lata 2021-2024.



Przekroczenie standardów jakości środowiska może wiązać się również ze zjawiskiem nasilenia hałasu. Zgodnie z Ustawą Prawo ochrony środowiska hałasem jest dźwięk o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Głównym źródłem hałasu może być: ruch samochodowy na szlakach komunikacyjnych, zakłady produkcyjne, zakłady usługowe itd. Na terenie Gminy Jasieniec nie stwierdzono zakładów, ani ciągów komunikacyjnych, które emitowałyby hałas o poziomie przekraczającym normę.

Innym przykładem zjawiska kryzysowego, występującego w sferze środowiskowej, na terenie Gminy Jasieniec jest azbest. Azbest stanowi występujący w przyrodzie minerał odporny na działanie mrozu, wysokich temperatur, substancji chemicznych i jest odporny na rozciąganie. Składa się on z włókien – uwodnionych krzemianów magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Wyroby azbestowe przede wszystkim wykorzystywano w budownictwie jako pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz elementy izolacyjne. Włókna azbestowe wnikają bezpośrednio do organizmu człowieka poprzez układ oddechowy, gromadzą się i zalegają w płucach. Azbest w niewielkim stopniu wchłaniany jest także przez skórę.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U. 2005 nr 201 poz. 1674) azbest widnieje jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym kategorii 1, stanowiącym poważne zagrożenie zdrowia w następstwie narażenia na długotrwałe oddziaływanie na drogi oddechowe.

Warto jednak zaznaczyć, że Gmina Jasieniec aktywnie działa na rzecz poprawy aktualnego stanu, m.in. poprzez realizację „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Jasieniec na lata 2013-2032”.

Sfera środowiskowa na terenie Gminy Jasieniec przeanalizowana została za pomocą wskaźników obrazujących pokrycie powierzchni azbestem:

- Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w ogólnej liczbie budynków – destymulanta,
- Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi na 100 mieszkańców – destymulanta,
- Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 budynków – destymulanta.

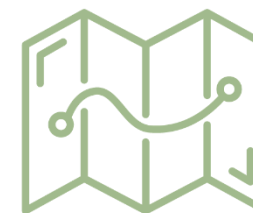
Największe natężenie liczby budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w ogólnej liczbie budynków oraz w przeliczeniu na 100 mieszkańców odnotowano w jednostce Dobra Wola. Z kolei najwyższymi, negatywnymi wartościami wskaźnika dotyczącego powierzchni materiałów zawierających azbest na 100 budynków charakteryzowały się jednostki Leżne, Marynin, a także Nowy Miedzechów. Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 14 Analiza wskaźnikowa sfery środowiskowej w obszarze pokrycia przestrzeni azbestem

Jednostka analityczna	POKRYCIE AZBESTEM					
	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w ogólnej liczbie budynków		Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi na 100 mieszkańców		Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 budynków	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Alfonsowo	0,0%	0,755	0,00	0,665	0,00	1,007
Boglewice	1,9%	0,193	0,76	0,114	1814,02	-0,383
Bronisławów	3,3%	-0,248	0,86	0,043	933,33	0,291
Czachów	2,0%	0,141	1,01	-0,064	342,86	0,744
Dobra Wola	17,6%	-4,554	7,89	-5,036	2382,35	-0,819
Franciszków	6,4%	-1,165	2,14	-0,882	1861,70	-0,420
Gniejewice	5,5%	-0,886	1,92	-0,723	1590,91	-0,212
Gołębiów	0,0%	0,755	0,00	0,665	1750,00	-0,334
Gośniewice	1,1%	0,413	0,44	0,349	2363,64	-0,805
Ignaców	6,3%	-1,125	2,38	-1,054	2078,13	-0,586
Jasieniec	1,2%	0,408	0,32	0,432	265,71	0,803
Justynówka	0,0%	0,755	0,00	0,665	2444,44	-0,866
Koziegłowy	4,9%	-0,712	1,52	-0,429	2170,73	-0,657
Kurczowa Wieś	0,0%	0,755	0,00	0,665	0,00	1,007
Leżne	5,6%	-0,916	1,64	-0,519	4677,78	-2,578
Łychowska Wola	0,0%	0,755	0,00	0,665	535,71	0,596
Łychów	2,2%	0,101	0,87	0,037	445,65	0,665
Marynin	0,0%	0,755	0,00	0,665	5888,89	-3,506
Michałówka	0,0%	0,755	0,00	0,665	0,00	1,007
Miedzechów	0,0%	0,755	0,00	0,665	2461,54	-0,880
Nowy Miedzechów	2,0%	0,141	0,67	0,184	2848,98	-1,176
Olszany	2,4%	0,030	1,00	-0,053	728,92	0,448
Orzechowo	0,0%	0,755	0,00	0,665	1913,79	-0,460
Osiny	0,0%	0,755	0,00	0,665	0,00	1,007
Przydróżek	4,0%	-0,448	1,23	-0,226	1000,00	0,240
Ryszki	7,1%	-1,394	2,44	-1,096	1528,57	-0,165

Rytomoczydła	2,6%	-0,037	0,91	0,009	1276,32	0,029
Stefanków	0,0%	0,755	0,00	0,665	0,00	1,007
Szymanów	0,0%	0,755	0,00	0,665	0,00	1,007
Trzcianka	0,0%	0,755	0,00	0,665	0,00	1,007
Turowice	1,1%	0,425	0,45	0,339	340,66	0,746
Tworki	3,0%	-0,156	0,91	0,009	242,42	0,821
Warpęsy	1,1%	0,417	0,36	0,403	438,20	0,671
Wierzchowina	2,7%	-0,058	1,14	-0,155	1081,08	0,178
Woła Boglewska	3,4%	-0,259	1,35	-0,306	762,92	0,422
Zbrosza Duża	2,9%	-0,130	0,96	-0,026	1125,00	0,145

Źródło: opracowanie własne.





3.5 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Jak wcześniej wspomniano Gmina Jasieniec znajduje się poza wszystkimi obszarowymi formami ochrony przyrody. Ze względu na występowanie tu dobrych gleb klasy III charakter Gminy określa się jako typowo rolniczy. Takie warunki sprzyjają możliwości rozwoju rolnictwa oraz przetwórstwa owocowo-warzywnego. Według Głównego Urzędu Statystycznego w 2020 roku 45% mieszkańców Gminy pracowało w gospodarstwach rolnych.

Analizując strukturę funkcjonalno-przestrzenną Gminy zauważa się, iż rolę wielofunkcyjnego ośrodka głównego, który skupia ponad 23% mieszkańców Gminy, jest miejscowość Jasieniec. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy Jasieniec na lata 2021-2027 pozostałe miejscowości charakteryzuje typowa dla terenów wiejskich rozproszona struktura o niskiej intensywności, przedstawiająca się w postaci zabudowy zagrodowej. Na terenie Gminy wyróżnia się dwie strefy funkcjonalne: strefę osadniczą oraz strefę rolniczo-osadniczą. Pierwsza z nich rozciąga się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 730 w granicach miejscowości Turowice, Jasieniec, Zbrosza Duża oraz wzdłuż zachodniej części sołectwa Olszany. Za priorytet w przypadku tej strefy uznaje się rozwój różnych form zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym aktywności gospodarczej. Z kolei strefa rolniczo-osadnicza obejmuje tereny położone od wschodu, przez centrum i południe Gminy. Na tym terenie priorytetem rozwoju jest rolnictwo wraz z zabudową.

Sfera funkcjonalno-przestrzenna to również obiekty infrastruktury publicznej, do której mieszkańcy mają bezpośredni dostęp. Obiekty infrastruktury sportowej, a także w szczególności place zabaw umożliwiają mieszkańcom jednostki samorządu terytorialnego prowadzenie aktywnego trybu życia już od najmłodszych lat. Aktywność fizyczna przekładająca się na sprawność psychofizyczną prowadzi do kształtowania wśród mieszkańców postaw prozdrowotnych, co w konsekwencji zmniejsza niebezpieczeństwo zapadania na niektóre choroby cywilizacyjne.

Zgodnie z *ustawą o rewitalizacji* przykładami zjawisk kryzysowych mogących wystąpić w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, są:

- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny,
- brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość,
- niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,
- niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- niski poziom obsługi komunikacyjnej,
- niedobór lub niska jakość terenów publicznych.

Sytuację w sferze przestrzenno-funkcjonalnej przeanalizowano na podstawie danych obrazujących dostęp do określonych obiektów infrastruktury publicznej, tj.:

- liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców – stymulanta,
- liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców – stymulanta.



Niekorzystnymi wartościami wskaźnika liczby obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców charakteryzowało się większość badanych jednostek, w których nie występowały obiekty infrastruktury sportowej, wyjątek stanowiły: Gońiewice, Jasieniec, Michałówka oraz Zbrosza Duża. W przypadku wskaźnika liczby ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców problem również zauważono w niemal wszystkich analizowanych jednostkach, wyjątek w tym przypadku stanowiły jednostki: Gońiewice oraz Jasieniec. Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 15 Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej w obszarze infrastruktury publicznej

Jednostka analityczna	DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ			
	Liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców		Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
Alfonsowo	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Boglewice	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Bronisławów	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Czachów	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Dobra Wola	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Franciszków	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Gniejewice	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Gołębiów	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Gońiewice	0,88	1,344	0,44	5,817
Ignaców	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Jasieniec	0,97	1,518	0,08	0,910
Justynówka	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Koziegłowy	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Kurczowa Wieś	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Leżne	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Łychowska Wola	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Łychów	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Marynin	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Michałówka	2,70	4,794	0,00	-0,198
Miedzechów	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Nowy Miedzechów	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Olszany	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Orzechowo	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Osiny	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Przydróżek	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Ryszki	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Rytomoczydła	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Stefanków	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Szymanów	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Trzcianka	0,00	-0,314	0,00	-0,198



Turowice	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Tworki	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Warpęsy	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Wierzchowina	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Wola Boglewska	0,00	-0,314	0,00	-0,198
Zbrosza Duża	1,44	2,399	0,00	-0,198

Źródło: opracowanie własne.

3.6 Sfera techniczna

Postępująca degradacja stanu technicznego i estetycznego obiektów przestrzeni publicznej zauważalna jest przez wszystkich użytkowników przestrzeni tj. mieszkańców, turystów lub osoby odwiedzające Gminę. Zdegradowane, a niekiedy także zdewastowane obiekty szpecą przestrzeń niszcząc ład przestrzenny i walory estetyczne. Tereny, na których stan techniczny obiektów, określa się jako zły lub bardzo zły często, stają się nieatrakcyjne dla mieszkańców i przestają być użytkowane, co sprawia, że pogłębia się degradacja tego terenu. Zwiększa to tendencję do łamania norm społecznych oraz sprzyja wzrostowi przestępczości⁶.

Przestrzeń, w której realizowane są usługi z zakresu oświaty (budynki szkoły, przedszkoli), ochrony zdrowia (ośrodki zdrowia, przychodnie), działań władz samorządowych (budynki urzędów, placówek) itp. w dużym stopniu oddziałuje na poziom ogólnego zadowolenia mieszkańców z realizacji tych usług, co w sposób bezpośredni wiąże się z nastrojami i emocjami pojawiającymi się w sferze społecznej. Do obiektów przestrzeni publicznej należą także budynki komunalne. Pojęcie to rozumiane jako ogół lokali należących do gminy, służących realizacji zadań własnych gminy.

Według ustawy o rewitalizacji negatywnymi zjawiskami technicznymi, które należy przeanalizować są w szczególności: stan degradacji technicznej obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności oraz ochrony środowiska i zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Sfera techniczna na terenie Gminy Jasieniec została przeanalizowana na podstawie wskaźnika przedstawiającego odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych – destymulanta.

Największym odsetkiem obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych, charakteryzowały się jednostki: Boglewice, Franciszków, Ignaców, Rytomoczydła oraz Wola Boglewska, we wszystkich wymienionych jednostkach wartość badanego wskaźnika wynosiła 100%. Oprócz tego duże występowanie obiektów komunalnych wymagających remontów stwierdzono w jednostce Jasieniec – wartość wskaźnika wyniosła 80%. Szczegółowa analiza wskaźnikowa dotycząca wszystkich jednostek analitycznych przedstawiona została w poniższej tabeli.

⁶ Teoria rozbitych okien (teoria rozbitej szyby): G. Kelling, C. Coles, 1982, *Fixing Broken Windows: Restoring Order and Reducing Crime in Our Communities*.



Tabela 16 Analiza sfery technicznej w obszarze stanu technicznego przestrzeni publicznej

Jednostka analityczna	STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	
	Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych	
	wskaźnik	standaryzacja
Alfonsowo	0,0%	0,446
Boglewice	100,0%	-2,320
Bronisławów	0,0%	0,446
Czachów	0,0%	0,446
Dobra Wola	0,0%	0,446
Franciszków	100,0%	-2,320
Gniejewice	0,0%	0,446
Gołębiów	0,0%	0,446
Gośniewice	0,0%	0,446
Ignaców	100,0%	-2,320
Jasieniec	80,0%	-1,767
Justynówka	0,0%	0,446
Koziegłowy	0,0%	0,446
Kurczowa Wieś	0,0%	0,446
Leżne	0,0%	0,446
Łychowska Wola	0,0%	0,446
Łychów	0,0%	0,446
Marynin	0,0%	0,446
Michałówka	0,0%	0,446
Miedzechów	0,0%	0,446
Nowy Miedzechów	0,0%	0,446
Olszany	0,0%	0,446
Orzechowo	0,0%	0,446
Osiny	0,0%	0,446
Przydróżek	0,0%	0,446
Ryszki	0,0%	0,446
Rytomoczydła	100,0%	-2,320
Stefanków	0,0%	0,446
Szymanów	0,0%	0,446
Trzcianka	0,0%	0,446
Turowice	0,0%	0,446
Tworki	0,0%	0,446
Warpęsy	0,0%	0,446
Wierzchowina	0,0%	0,446
Wola Boglewska	100,0%	-2,320
Zbrosza Duża	0,0%	0,446

Źródło: opracowanie własne.



5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z przyjętą metodyką wyznaczenia obszaru zdegradowanego, do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, dla których wartość wskaźnika syntetycznego natężenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej jest mniejsza od 0 oraz dla których zidentyfikowano przynajmniej jedno negatywne zjawisko w przynajmniej jednej z 4 sfer wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 *ustawy o rewitalizacji*. Zgodnie z *ustawą o rewitalizacji*, obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Natężenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej zdiagnozowano w następujących jednostkach analitycznych Gminy Jasieniec: **Miedzechów, Zbrosza Duża, Leżne, Wierzchowina, Turowice, Jasieniec, Marynin, Rytomoczydła, Wola Boglewska, Boglewice, Czachów, Tworki, Olszany, Osiny, Bronisławów, Kurczowa Wieś** oraz **Justynówka**. Jednostki te odznaczają się również występowaniem zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, dlatego mogą zostać one włączone do obszaru zdegradowanego.

W Tabeli nr 17 przedstawiono w sposób zbiorczy wyniki analizy wskaźnikowej sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego dla wszystkich badanych jednostek analitycznych. Z kolei Tabela nr 18 przedstawia uporządkowane wyniki analizy sfery społecznej obszaru zdegradowanego, ze wskazaniem liczby pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych oraz dotyczących go danych powierzchniowych i ludnościowych.

W tak przyjętej analizie, obszar zdegradowany stanowi 17 zamieszkałych jednostek analitycznych, których łączna powierzchnia wynosi 53,4 km², co stanowi 51,3% powierzchni Gminy, a zamieszkuje je łącznie 3 399 osób, które stanowią 63,9% wszystkich mieszkańców Gminy Jasieniec.

Tabela 17 Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego – zestawienie zbiorcze

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
Miedzechów	-0,777	0,281	0,180	-0,256	0,446
Leżne	-0,689	0,281	-1,337	-0,256	0,446
Wierzchowina	-0,541	0,281	-0,012	-0,256	0,446
Turowice	-0,470	0,281	0,503	-0,256	0,446
Marynin	-0,430	0,281	-0,695	-0,256	0,446
Jasieniec	-0,394	-1,368	0,548	1,214	-1,767
Rytomoczydła	-0,325	0,281	0,000	-0,256	-2,320
Wola Boglewska	-0,313	-4,275	-0,048	-0,256	-2,320
Zbrosza Duża	-0,308	0,281	-0,004	1,100	0,446
Boglewice	-0,216	-3,639	-0,025	-0,256	-2,320



Czachów	-0,213	0,281	0,274	-0,256	0,446
Tworki	-0,100	0,281	0,224	-0,256	0,446
Olszany	-0,098	0,281	0,142	-0,256	0,446
Osiny	-0,054	0,281	0,809	-0,256	0,446
Bronisławów	-0,052	0,281	0,029	-0,256	0,446
Kurczowa Wieś	-0,041	0,281	0,809	-0,256	0,446
Justynówka	-0,039	0,281	0,185	-0,256	0,446
Ryszki	0,023	0,281	-0,885	-0,256	0,446
Stefanków	0,038	0,281	0,809	-0,256	0,446
Trzcianka	0,076	0,281	0,809	-0,256	0,446
Koziegłowy	0,091	0,281	-0,599	-0,256	0,446
Gniejewice	0,124	0,281	-0,607	-0,256	0,446
Michałówka	0,124	0,281	0,809	2,298	0,446
Gołębiów	0,200	0,281	0,362	-0,256	0,446
Przydróżek	0,209	0,281	-0,145	-0,256	0,446
Orzechowo	0,245	0,281	0,320	-0,256	0,446
Szymanów	0,251	0,281	0,809	-0,256	0,446
Warpęsy	0,261	0,281	0,497	-0,256	0,446
Franciszków	0,263	0,281	-0,822	-0,256	-2,320
Łychów	0,275	0,281	0,268	-0,256	0,446
Nowy Miedzechów	0,288	0,281	-0,284	-0,256	0,446
Gośniewice	0,382	0,281	-0,014	3,580	0,446
Łychowska Wola	0,390	0,281	0,672	-0,256	0,446
Alfonsowo	0,425	0,281	0,809	-0,256	0,446
Dobra Wola	0,660	0,281	-3,470	-0,256	0,446
Ignaców	0,736	0,281	-0,922	-0,256	-2,320

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 18 Obszary zdegradowane na terenie Gminy Jasieniec tj. jednostki dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Liczba pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych	Liczba ludności w jednostce analitycznej	Udział wśród całkowitej ludności gminy	Powierzchnia jednostki analitycznej	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)
Miedzechów	-0,777	1	142	2,7%	3,44	3,3%
Leżne	-0,689	2	61	1,1%	1,31	1,3%
Wierzchowina	-0,541	2	88	1,7%	3,35	3,2%
Turowice	-0,470	1	221	4,2%	3,51	3,4%
Marynin	-0,430	2	30	0,6%	0,71	0,7%
Jasieniec	-0,394	2	1238	23,3%	5,27	5,1%
Rytomoczydła	-0,325	2	110	2,1%	4,82	4,6%
Wola Boglewska	-0,313	4	223	4,2%	3,92	3,8%
Zbrosza Duża	-0,308	1	209	3,9%	4,08	3,9%
Boglewice	-0,216	4	262	4,9%	5,87	5,6%
Czachów	-0,213	1	99	1,9%	2,23	2,1%
Tworki	-0,100	1	110	2,1%	2,38	2,3%
Olszany	-0,098	1	201	3,8%	4,07	3,9%



Osiny	-0,054	1	124	2,3%	3,88	3,7%
Bronisławów	-0,052	1	116	2,2%	2,21	2,1%
Kurczowa Wieś	-0,041	1	133	2,5%	1,68	1,6%
Justynówka	-0,039	1	32	0,6%	0,67	0,6%
SUMA			3 399	63,9%	53,4	51,3%

Źródło: opracowanie własne.

6. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Z ustawy o rewitalizacji wynika, że aby dany obszar Gminy mógł zostać uznany za obszar rewitalizacji konieczne jest, by występowała na nim koncentracja negatywnych zjawisk oraz aby był on istotny dla rozwoju lokalnego całej Gminy.

Wyznaczając obszar rewitalizacji na terenie Gminy Jasieniec kierowano się również zasadą nieprzekraczalności ustawowych wartości 20% powierzchni Gminy oraz 30% liczby mieszkańców. Zgodnie z przeprowadzoną analizą wskaźnikową jako obszar rewitalizacji wyznaczono następujące jednostki analityczne: **Jasieniec** oraz **Boglewice**. Wyboru tych jednostek dokonano na podstawie łącznego spełnienia kryteriów takich jak:

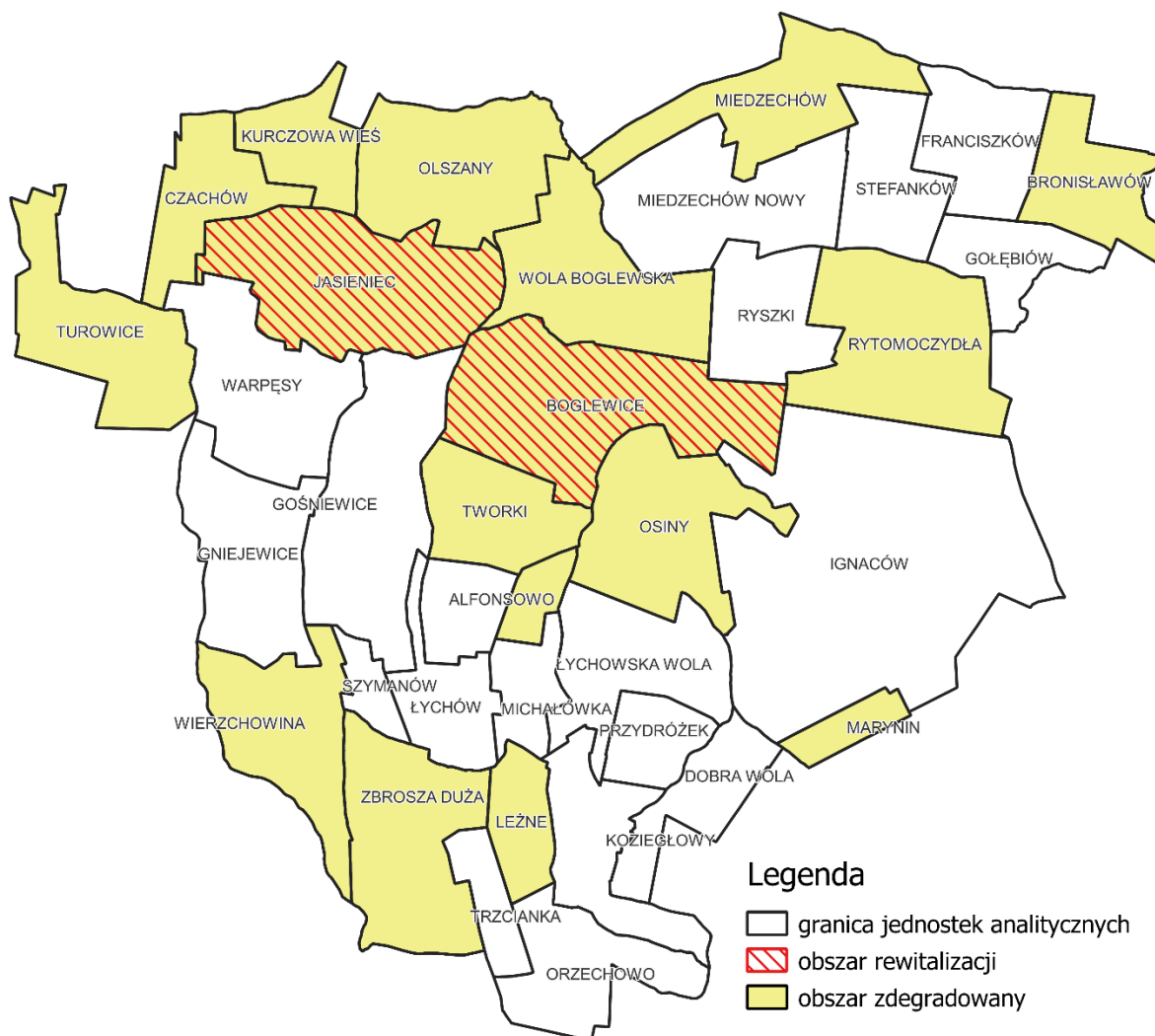
- I. Jednostka obszaru rewitalizacji zamieszkiwana jest przez minimum 250 mieszkańców,
- II. W jednostce, która zostanie zaliczona do obszaru rewitalizacji zachodzi koncentracja negatywnych zjawisk w co najmniej dwóch sferach innych niż sfera społeczna,
- III. Jednostka obszaru rewitalizacji jest istotna dla rozwoju lokalnego całej Gminy.

Jasieniec – jest to jednostka znajdująca się po północno-zachodniej części Gminy Jasieniec, której powierzchnia wynosi 5,27 km², co daje 5,1% powierzchni całej Gminy. Jednostkę tą zamieszkuje 1 238 osób, które stanowią 23,2% ludności Gminy. Jest to najbardziej zaludniona jednostka Gminy. Pełni ona rolę jednostki osadniczej zaspokajającej potrzeby mieszkańców również z obszarów ją otaczających. Na terenie jednostki znajdują się m.in.: Publiczna Szkoła Podstawowa, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, Parafia św. Rocha w Jasieńcu, Urząd Gminy w Jasieńcu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Klub Sportowy Kraska Jasieniec, Ochotnicza Straż Pożarna, a także inne usługi służące lokalnej społeczności.

Boglewice – jednostka ta znajduje się w centralnej części Gminy, graniczy z jednostką Jasieniec i jest drugą największą jednostką obszaru zdegradowanego pod względem liczby mieszkańców. Jej powierzchnia wynosi 5,87 km², co stanowi 5,6% powierzchni Gminy, a zamieszkują ją 262 osoby, czyli 4,9% ludności Gminy. W jej granicach znajdują się m.in.: Pałac Boglewice, Park, Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich oraz Parafia Przemienienia Pańskiego w Boglewicach.

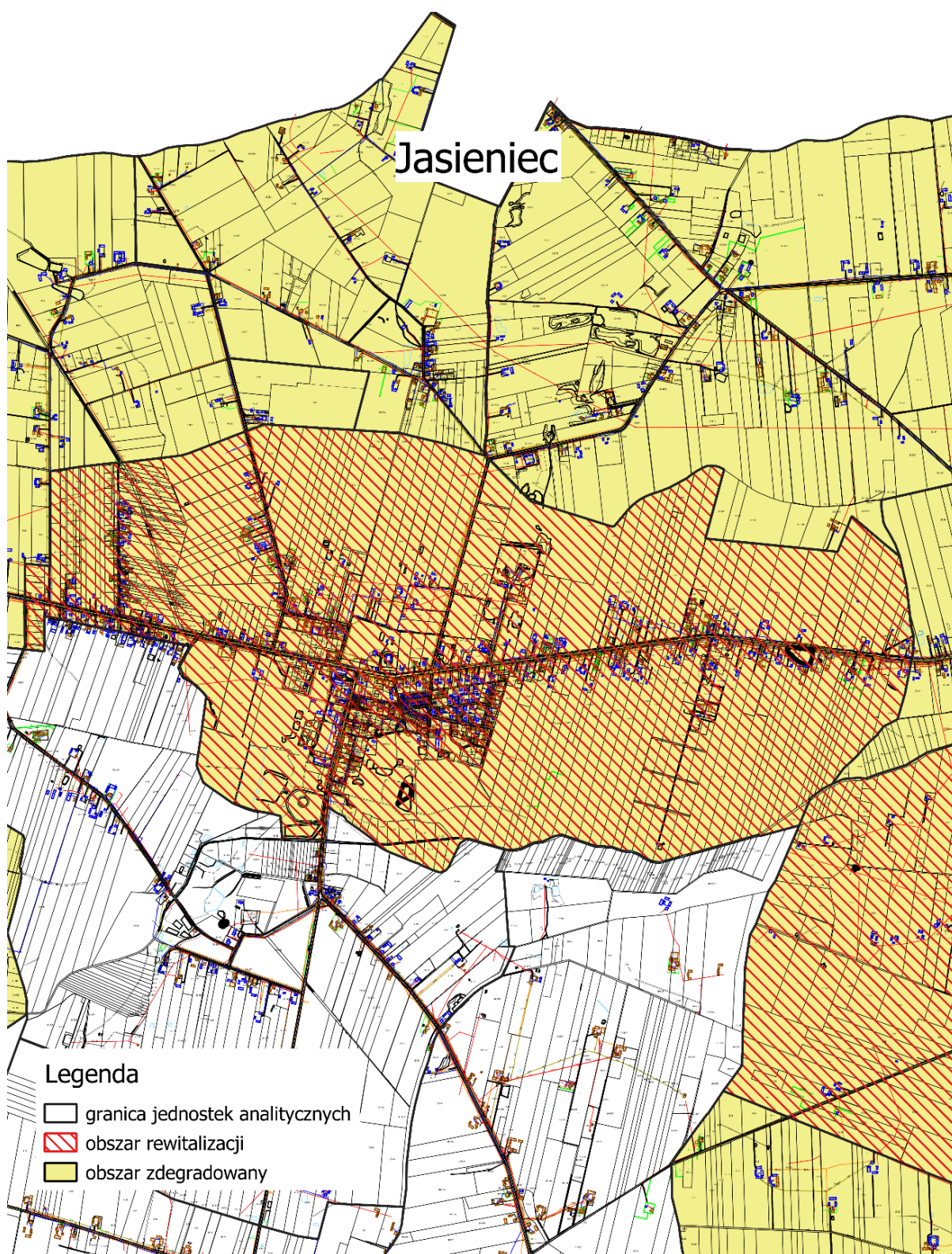
Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 11,14 km², stanowi to 10,7% powierzchni Gminy. Natomiast liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji wynosi 1 500 i stanowi to 28,2% ludności Gminy.

Obszar zdegradowany wraz z obszarem rewitalizacji prezentuje mapa zasadnicza sporządzona zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy o rewitalizacji, stanowiąca załączniki 1-4 do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.



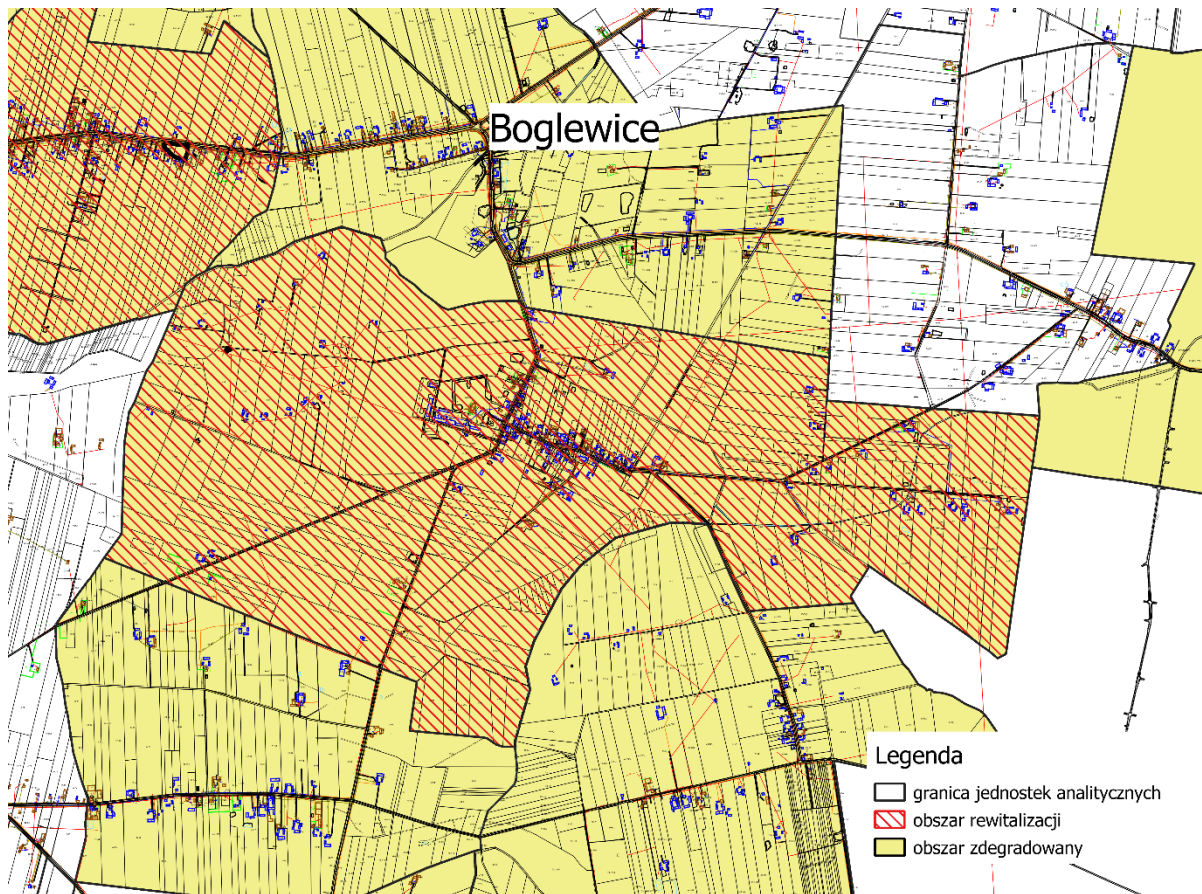
Rysunek 9 Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Jasieniec

Źródło: opracowanie własne.



Rysunek 10 Uproszczona mapa obszaru rewitalizacji – jednostka Jasieniec

Źródło: opracowanie własne.



Rysunek 11 Uproszczona mapa obszaru rewitalizacji – jednostka Boglewice

Źródło: opracowanie własne.



SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Położenie Gminy Jasieniec na tle powiatu grójeckiego i województwa mazowieckiego	4
Rysunek 2 Jednostki analityczne na terenie Gminy Jasieniec	12
Rysunek 3 Struktura ekonomicznych grup wiekowych w Gminie Jasieniec w latach 2017-2021	18
Rysunek 4 Zmiany liczby ludności w Gminie Jasieniec w latach 2011-2021.....	19
Rysunek 5 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Jasieniec na tle powiatu i województwa	21
Rysunek 6 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Jasieniec na tle powiatu i województwa	24
Rysunek 7 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców	32
Rysunek 8 Podmioty gospodarcze wpisane do REGON na 1 000 mieszkańców.....	34
Rysunek 9 Uproszczona mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Jasieniec ..	47
Rysunek 10 Uproszczona mapa obszaru rewitalizacji – jednostka Jasieniec.....	48
Rysunek 11 Uproszczona mapa obszaru rewitalizacji – jednostka Boglewice.....	49

SPIS TABEL

Tabela 1 Liczba wydanych decyzji administracyjnych Gminy Jasieniec na tle powiatu grójeckiego.....	6
Tabela 2 Szczegółowa struktura użytkowania obszarów na terenie Gminy Jasieniec.....	7
Tabela 3 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Jasieniec.....	11
Tabela 4 Wskaźniki wykorzystane do zdiagnozowania zjawisk kryzysowych	14
Tabela 5 Zmiany liczby ludności w powiecie grójeckim w latach 2017-2021	17
Tabela 6 Wskaźniki demograficzne dla Gminy Jasieniec w 2017 i 2021 roku	18
Tabela 7 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze kapitału społecznego.....	20
Tabela 8 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze bezrobocia.....	22
Tabela 9 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze ubóstwa	26
Tabela 10 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze przestępczości.....	28
Tabela 11 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze osób ze szczególnymi potrzebami.....	30
Tabela 12 Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze aktywności społecznej.....	33
Tabela 13 Analiza wskaźnikowa sfery gospodarczej w obszarze aktywności gospodarczej	35
Tabela 14 Analiza wskaźnikowa sfery środowiskowej w obszarze pokrycia przestrzeni azbestem	38
Tabela 15 Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej w obszarze infrastruktury publicznej	41
Tabela 16 Analiza sfery technicznej w obszarze stanu technicznego przestrzeni publicznej	43
Tabela 17 Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego – zestawienie zbiorcze.....	44
Tabela 18 Obszary zdegradowane na terenie Gminy Jasieniec tj. jednostki dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer	45